

Studijní a vědecká
knihovna
v Hradci Králové

U NÁS

Knihovnicko-informační zpravodaj Královéhradeckého kraje

Eva Kloučková

Jana Podlipná

Libuše Strouhalová

Knihovnice Královéhradeckého kraje 2014

Mgr. Věra Škraňková

Milena Havlová

Miroslava Dymáčková

Pavlína Pleslová

Knihovnicko-informační zpravodaj Královéhradeckého kraje

Čtvrtletník

Náklad: 600 výtisků

Určeno knihovnám Královéhradeckého kraje

Vychází s finanční podporou
Královéhradeckého kraje

Šéfredaktor: Mgr. Andrea Součková

Redakční rada:

Mgr. Jana Benešová, Božena Blažková,
Bc. Vladimíra Buchtová, Ester Horáková,
Bc. Kateřina Hubertová, Marta Lelková,
PhDr. Olga Pitašová, Bc. Markéta Poživilová,
Mgr. Eva Svobodová, Markéta Tučková,
Mgr. Vanda Vaníčková

Korektury: PhDr. Božena Klabalová

Sazba, tisk: AD reklama, s. r. o., Trutnov

Vydává Studijní a vědecká knihovna
Hradecká 1250
500 03 Hradec Králové
tel. 494 946 200
<http://unas.svkhk.cz>

Inzerce přijímá redakce.
Za původnost a obsahovou správnost ručí autor.
Nevyžádané příspěvky se nevracejí.

Toto číslo vyšlo 4. 12. 2014

MKČR E 14191
ISSN 0862-9366

Copyright 2014 SVK HK
Všechna práva vyhrazena. Žádná část nesmí
být reprodukována, uchovávána v rešeršním
systému nebo šířena jakýmkoliv způsobem
bez předchozího písemného souhlasu vydavatele.

OBSAH

Na slovíčko

- Nový rok – nové začátky? 3

Šumné knihovny

- Zpět na začátek aneb Nebyli jsme v tom sami 4
- Díky za krásné prázdninové pondělky! 6
- Městská knihovna v Meziměstí 8
- Veselejší pohled na Vysoké Veselí 9
- Virtuální univerzita třetího věku v Městské knihovně Slavoj 11

Naše téma

- Regionální fond knihovny aneb Vyhledávání 12
v databázích. Část 4. Databáze Kramerius
- Regionální fond Knihovna Václava Čtvrtka v Jičíně 13
- Regionální fondy v Městské knihovně s RF Trutnov 14
- Regionální literatura v rychnovské a kostelecké knihovně 15
- Víme, kde jsme doma 16
- (Ne)bilancování aneb Konec (?) kampaně 17
na téma bohatství regionálních zdrojů

Nové trendy

- Centrální portál českých knihoven – včera, dnes a zítra 18
- Infografika jako věrný propagátor knihovny 20

Jak na to

- Elektronická konference 22
- Příležitosti na vesnici – jak je využít? 23

Stalo se

- Setkání knihovníků se konalo letos už poštěstě 24
- Týden knihoven 2014 v Královéhradeckém kraji 26
- Příměstské letní tábory v SVK HK a KMHK 28
- 18. setkání v Jičíně 30
- Knihovnická dílna 2014 31
- Knihovny současnosti v Olomouci 2014 32

Okénko

- Z knihovny na regionální knihovnický web 34
- Živá databanka 36
- Pravidla pro meziknihovní výpůjčky v pohybu 38
- Proměny životopisné literatury 40

Doporučujeme do vašich fondů

- Milosrdní bratři v Novém Městě nad Metují 42

Z knihovnických organizací

- Sekce SDRUK pro bibliografii (3. část) 44
- Ohlédnutí po letech aneb Čím žila Sekce veřejných 47
knihoven SKIP na přelomu tisíciletí - 2. část

Kdo je

- Knihovnice Královéhradeckého kraje roku 2014 49

Obálka:

Knihovnice Královéhradeckého kraje 2014
Plakát ke kampani 2015

Foto nad Do čísla přispěli:

65. výročí založení SVK HK

Fotografie použité v tomto čísle jsou z archivů jednotlivých knihoven nebo z jejich webových stránek.

KONTAKTY

**Studijní a vědecká knihovna,
Hradecká 1250, 500 03 Hradec Králové**

Telefonní ústředna: 494 946 200

Ředitelství: 205

Public relations: 203

Oddělení služeb knihovnám: 224

Meziknihovní služba: 219

Nový rok – nové začátky?

Andrea Součková

Dlouho jsem uvažovala, jak poslední editorial tohoto roku pojmut. Mou častou večerní aktivitou tak bylo přemítání, jakému tématu se v úvodníku zimního čísla věnovat, co by zde bylo vhodné zmínit, co zdůraznit, nebo naopak čemu se raději kulantně vyhnout. Mou váhavost, se kterou se snažím, jak jste si možná již všimli, zatím nepříliš úspěšně bojovat, přehlušila prostě a jednoduše skutečnost blížícího se konce roku, kterou nelze jen tak opominout. V tomto čase je totiž dobré ohlédnout se zpět, zrekapitulovat, co se v uplynulém roce povedlo, nebo co bychom naopak chtěli v následujícím roce změnit. Ne nadarmo si tak mnoho lidí dává právě v tomto období nejrůznější předsevzetí, přelom roku totiž novým začátkům přeje, a tak proč této příležitosti nevyužít ke změně. Milé čtenářky, milí čtenáři, snad nejste tímto výběrem tématu, nijak překvapivým a možná i lehce fádním, zklamáni.

Co se tedy událo v roce 2014? Rok 2014 se nesl v duchu kampaně Bohatství regionálních fondů a informací v našich knihovnách. Poděkování si zaslouží všechny knihovny, které se do kampaně zapojily. Její zhodnocení proběhlo na Královéhradecké knihovnické konferenci (25. 11. 2014) a také lze malý zrekapitulování nalézt v tomto čísle zpravodaje v článku od Vladky Buchtové. Ve Studijní a vědecké knihovně v Hradci Králové se 15. 10. 2014 uskutečnilo slavnostní setkání, v jehož rámci byly uděleny již pošesté tituly Knihovník/Knihovnice Královéhradeckého kraje. V zimním čísle zpravodaje je věnována této události velká pozornost, kromě fotografií a medailonků oceněných knihovnic zde také naleznete článek o průběhu celé akce. Ve zpravodaji jsme vám také v roce 2014 podávali informace o celostátních knihovnických akcích (např. Týden knihoven, Knihovny současnosti), ale i o událostech v regionu (např. Svátek knihy, Knihovnická dílna v Jičíně). V rubrice Šumné knihovny (a nejen v ní) jste se měli mož-

nost seznámit s nejrůznějšími knihovnami v Královéhradeckém kraji. Na stránkách zpravodaje své místo našly nově založené knihovny (např. Obecní knihovna Rudník), knihovny přejmenované (např. Knihovna Jaroslava City ve Vysokově, Knihovna Kryštofa Haranta v Pecce), slavicí výročí (např. Obecní knihovna Dobřenice), ale i mnohé další. V rubrice Jak na to jsme vám poskytovali praktické návody pro práci s grafickými programy, pravidla pro komunikaci v elektronickém prostředí atd. Seznámili jsme vás s osobnostmi z řad knihovníků a také jsme vás provedli historií i současností sekcí SKIP a SDRUK. Velkou novinkou roku 2014 bylo zavedení rubriky Doporučujeme do vašich fondů, která upozorňuje na zajímavou publikační činnost knihoven či knihovnic/knihovníků. A nesmíme zapomenout ani na průzkum čtenosti U nás, který se uskutečnil v průběhu března–dubna. Všem hlasujícím děkujeme za poskytnutou zpětnou vazbu, která bude určovat další směřování zpravodaje.

Pro mě osobně byl rok 2014 ve znamení velkých změn, a tak představoval jedno velké dobrodružství. Od nového roku jsem nastoupila na oddělení služeb knihovnám SVK HK a stala jsem se také šéfredaktorkou knihovnicko-informačního zpravodaje U nás. I přes nedostatek zkušeností jsem se snažila zapracovat na nové pracovní pozici, zjistila jsem, jaké povinnosti, radosti, ale i starosti s sebou přináší. Poznávala jsem nová místa, seznámila se s některými knihovnami v Královéhradeckém kraji a samozřejmě s jejich knihovnicemi a knihovníky. Celý rok 2014 byl pro mě jedním velkým novým začátkem a zkušeností, za kterou jsem vděčná. Není však dobré ohlížet se do minulosti příliš dlouho, je třeba jít dál, a já jsem zvědavá, co s sebou přinese rok 2015 nového...

A bychom tedy nemluvíli stále jen v čase minulém, co nás čeká v příštím roce? Rok 2015

bude věnován kampani Služby knihoven kraje a rovný přístup obyvatel k těmto službám. Knihovny v Královéhradeckém kraji by se tak měly zaměřit na propagaci svých služeb. Celá kampaň bude opět podpořena jednotným logem a mottem, které můžete nalézt na zadní obálce zpravodaje. Zpravodaj U nás se bude službám knihoven věnovat také po celý rok v rubrice Naše téma. Mimoto se zpravodaj bude moci od nového roku pochlubit novinkou. Od jarního čísla bude zavedena nová rubrika, nazvaná U nás to nejde. Rubrika bude věnována problémům malých knihoven, máte se tedy opravdu na co těšit, ale

víc vám zatím neprozradím... Uvidíte sami v prvním čísle nového roku.

S koncem roku bych zde ráda poděkovala za práci celé redakční rady, za nápady, kterými přispívá na našich jednáních i mimo ně, a především za trpělivost. Děkuji také za ochotu všem milým knihovnickým duším, které jsem oslovila s prosbou o články, a vyšly mi vstříc. Na závěr bych ráda popřála všem čtenářům U nás krásné a hlavně pohodově prožité vánoční svátky, bez stresu a shonu provázejícího dnešní uspěchanou dobu, a v příštím roce spoustu sil a energie do nových začátků.

Zpět na začátek aneb Nebyli jsme v tom sami

Eva Svobodová

Od postavení nové budovy naší knihovny stále něco slavíme. Ne snad že bychom permanentně rozlévali šampaňské a pořádali občerstvovací dýchánky, ale výročí se zdají být velice dobrými marketingovými nástroji, proč jich tedy nevyužít. Připomínali jsme si zejména první a páté výročí otevření nové budovy a k tomu se postupně přidávala kulatá a půlkulatá výročí založení knihovny. Letos jsme se vrátili ke třem významným počínům. Nedávno uběhlo deset let od položení základního kamene nové budovy (26. 10. 2004), 20. 8. jsme si připomněli 60 let od vydání Organizačního statutu státních vědeckých knihoven¹⁾ a 4. 11. jsme oslavili v kruhu našich současných a bývalých zaměstnanců 65 let od vzniku Státní studijní knihovny v Hradci Králové. Samozřejmě naše uživatele jsme tak úplně nevynechali. Prvních šedesát pět návštěvníků obdrželo 4. 11. grafický list, který pro nás zhotovil kreslíř a grafik Petr Pickar, nabídli jsme jim výstavu plakátů k tomuto výročí a výstavu dokumentů z dějin naší knihovny.

Již v roce 1945 přišel Jaroslav Drtina, tehdy pracovník ministerstva školství, s myšlenkou, aby v místech, kde byly nově zřízeny fakulty vysokých škol, vznikly samostatné státní studijní knihovny. V Českých Budějovicích byla založena v roce 1945 Jihočeská vědecká knihovna, která byla v roce 1949 zestátněna a nesla název Státní studijní knihovna, obdobně jako knihovna v Hradci Králové. V Liberci vznikla Státní studijní knihovna na místě počestěné Bücherei der Deutschen v roce 1945. Univerzitní knihovna v Olomouci zůstala po obnově univerzity v roce 1946 samostatným státním útvarem a plnila své poslání pro celou Moravu. V Brně pracovaly Univerzitní knihovna, Pedagogická knihovna a Technická knihovna. Knihovna v Kladně se stala krajskou až v roce 1963, v Ostravě v roce 1951, v Plzni retroaktivně v roce 1950 a knihovna v Ústí nad Labem získala statut krajské a vědecké knihovny až v roce 1974.²⁾ V dalších dnešních krajích vznikly krajské knihovny z okresních knihoven v roce 2002. Knihovnou

---

¹⁾ Organizační statut státních vědeckých knihoven. *Věstník ministerstva školství*, roč. 10, seš. 23 (1954), s. 196–198.

²⁾ VYČICHLO, Jaroslav. Státní vědecké knihovny z pohledu uplynulých padesáti let. *Knihovny současnosti*. Brno: Sdružení knihoven ČR, 1998, s. 11–31.

ŠUMNÉ KNIHOVNY

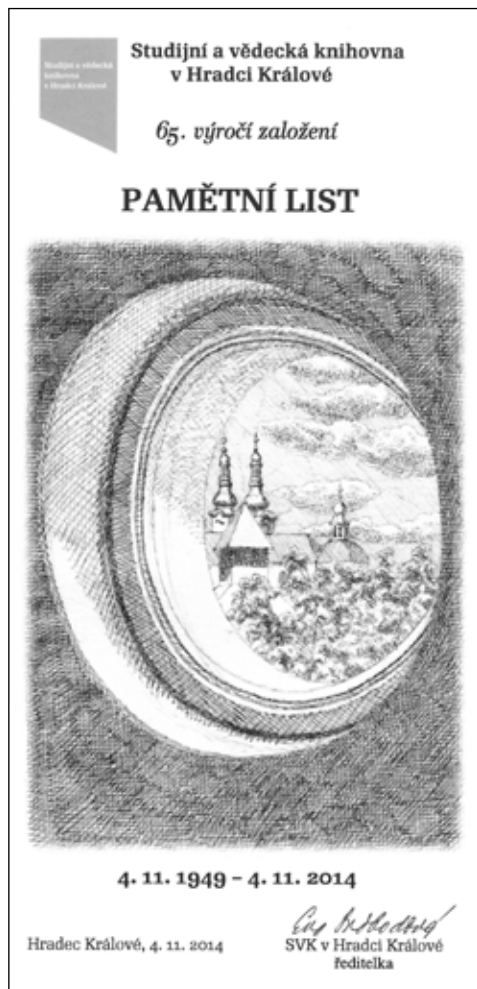
s krajskou funkcí se v této době stala také Městská knihovna v Praze. V současnosti pracuje v České republice 13 krajských knihoven.

V roce 1941 se v Hradci Králové osamostatnila knihovna Městského průmyslového muzea a vznikla z ní Studijní knihovna města Hradce Králové. V průběhu roku 1948 došlo k řadě jednání mezi ministerstvem školství, vědy a osvěty a Místním národním výborem v Hradci Králové, která vedla k dohodě o převzetí knihovny do správy a řízení státu. Konečné rozhodnutí padlo na zasedání vlády 12. 4. 1949.³⁾ Čtvrtého listopadu 1949 převzal stát od města studijní knihovnu se 34 tisíci svazky na slavnostním jednání v přednáškové síni Městského muzea za účasti představitelů ministerstva školství a mnoha hradeckých institucí a závodů. Další velkou posilou fondu (ovšem jen na čas) byl fond veřejné Lékařské knihovny; celkem se jednalo o 9 500 svazků knih a 25 tisíc svazků odborných periodik. Právo povinného výtisku na požádání získala knihovna vládním nařízením č. 43 z 25. 3. 1947. Jiří Rys, jenž se značnou měrou zasloužil o úspěšná jednání o předání knihovny do rukou státu, se stal i jejím prvním ředitelem. Původně byl zaměstnancem Univerzitní knihovny v Praze. Souběžně s působením v naší knihovně byl také ředitelem Státní studijní knihovny v Liberci.

Nejdříve jsme sídlili v budově Lékařské fakulty, od konce roku 1952 na Eliščině nábřeží, později se část knihovny přestěhovala do bývalé synagogy na třídě ČSA. V roce 2008 jsme tyto prostory opusťili, abychom se přestěhovali do nové budovy. Ze začátku měla knihovna tři zaměstnance a spíše se zabývala uspořádáním fondů, katalogizací a knihovnickými pracemi než půjčováním dokumentů. Ke změně došlo až v roce 1953. Půjčovalo se denně včetně soboty, čítárna měla otevřeno až do 21 hod. Protože na Pardubicku podobná knihovna nevznikla, sloužili jsme i občanům tohoto regionu.⁴⁾

Místní národní výbor v Hradci Králové svým usnesením ze dne 10. 6. 1949 rozhodl, že naše knihovna ponese jméno Zdeňka Nejedlého, tehdejšího ministra školství, věd a umění; ten dopisem

ze dne 11. 7. 1949 souhlasil. S přestávkami jsme nesli jeho jméno až do roku 1989.⁵⁾ Naše knihovna se v roce 2002 vrátila po 53 letech zpět k označení „studijní“ a ponechala z předchozího názvu i slovo „vědecká“. Stejně pojmenování používá v současné době též Studijní a vědecká knihovna Plzeňského kraje. Ostatní bývalé vědecké knihovny setrvávají

³⁾ Výnos ministerstva školství, věd a umění č. 59.502/49-IV/52 ze dne 13. 5. 1949.

⁴⁾ Další informace byly čerpany z: NOVOTNÁ, Dana. *Historický vývoj, činnost a perspektivy Státní vědecké knihovny Zdeňka Nejedlého v Hradci Králové: diplomová práce*. Hradec Králové: D. Novotná, 1987, 158 s., příl.

⁵⁾ V roce 1950 byla po něm pojmenována ještě Státní vědecká knihovna v Českých Budějovicích.

u označení vědecká (např. Vědecká knihovna v Olomouci), některé i upřednostnily označení krajská (např. Krajská knihovna v Pardubicích) a jiné mají v názvu obojí (např. Krajská vědecká knihovna v Liberci).

Dvacátého srpna 1954 byl ministerstvem školství vydán jednotný organizační statut vědeckých knihoven, z nichž osm bylo v dnešních šesti českých krajských městech. Všem vědeckým knihovnám byla tímto statutem určena specializace. S úkolem shromažďovat literaturu a informace z oboru gumárenství, chemie, textilnictví a těžkého strojírenství jsme se v kraji silných literárních tradic potýkali až do roku 1989 a s velkou úlevou jsme tuto povinnost opustili. Knihovna v Ostravě se měla specializovat na hornictví a hutnictví, v Plzni na pivovarnictví, v Českých Budějovicích na lesnictví a rybníkářství, v Liberci na textilnictví a sklářství. Nejlépe na tom byla knihovna v Olomouci: ta měla shromažďovat základní literaturu všech vědních oborů a vypracovávat doporučující bibliografie. Tři vědecké knihovny v Brně měly za úkol uchovávat literaturu z oblasti techniky a pedagogiky. Na začátku 21. století se objevily snahy obnovit specializace krajských knihoven,

nikoliv však direktivně shora, ale na základě vlastního návrhu krajských knihoven. Chtěly si určit vědní obory, které budou do svých fondů doplňovat, protože na nákup všech dokumentů na knižním trhu ani jedna neměla a nemá dost finančních prostředků. Bohužel tyto snahy, vedené tentokrát zdola, nebyly dotaženy do zdárného konce. V organizačním statutu z roku 1954 mne zaujalo, že ředitelé vědeckých knihoven měli zřizovat poradní sbory, jejichž úkolem bylo vyjadřovat se mimo jiné k propagaci knihovny a jejímu styku s veřejností. Je patrné, že knihovny musely i v minulosti svou úlohu ve společnosti obhajovat, zviditelňovat a svou práci stále propagovat, a jinak tomu není ani dnes.

Bylo příjemné začíst se do starých novin a sborníků a hledat kořeny a začátky. Stopa naší knihovny v dějinách města a kraje chvílemi slábla a zase mohutněla. Jsme tu už 65 let a stále to má smysl.

Psáno pro zpravodaj U nás a občasník X.

Kontakt na autorku: eva.svobodova@svkhk.cz
Web knihovny:
<http://www.svkhk.cz/Uvodni-stranka.aspx>

Díky za krásné prázdninové pondělky!

Jana Albrechtová

Už čtvrtým rokem věnuje knihovna v Častolovicích šest prázdninových pondělních dopolední dětem. Vymýšlí hry, návrhy na tvoření, vybírá knížky k předčítání, chystá knihovnickou svačinku, nešetří pochvalou, úsměvy a vždy dobrou náladou. Před čtyřmi lety přišly do knihovny asi tak tři, čtyři děti. Knihovnice vytrvala a letos pravidelně přicházelo patnáct dětí.

Řeč je o programu Tvůrčí dílničky pro malé dětičky, který organizuje bez nároku na zvláštní honorář, přestože veškerou přípravu dělá mimo pracovní dobu, naše paní knihovnice Věra Zaň-

ŠUMNÉ KNIHOVNY

ková. O dílničkách se malí návštěvníci dozvěděli od mamky, babičky, tety, starší sestry i ze školy. Šest z nich je tu letos podruhé, čtyři třetím rokem a na ten úvodní ročník si nikdo z dětí nepamatuje. Líbí se jim tu moc. A to už byly skoro všechny na táboře, jen některé se ještě chystají. Na tvořivé prázdninové pondělky s Věrkou ale nedají dopustit a určitě je neopustí (i pro děti je to naše Věrka, i když už má sama 5 vnoučat).

Třeba posledně byla Věrka za čarodějnici v malované perníkové chaloupce; děti musely napnout všechn um, aby zlou dámu přelstily a získaly perníčky v chalupě poschovávané. Pak četly o Matyldě, která zadávala různé úkoly, například věrně napodobit kohouta. Dnes to bude pohádkový příběh od Hany Vrbové a Věrku ve čtení vystřídá Terezka. Na příště si Deniska, Klárka a Terezka připravují vlastnoručně napsanou a secvičenou scénku. Nejstarší Klárka už půjde do šesté třídy a nejmladší ukazují na prstech, že je jim „už hodně“, čtyři a pět let.

A jaké další aktivity Věra chystá? V druhé části knihovny se kupí hračky, s nimiž si hráli i dnešní dědové i pradědové, zrovna tak babičky či prababičky, protože Věra připravuje ze zápůjček ochotných spoluobčanů další výstavu. Ta poslední byla ještě v době mé srpnové návštěvy stále připravena k prohlížení a zájemcům zde byly k dispozici častolovické „nej-knížky“ (největší,

nejmenší, nejstarší, nejtěžší ...).

Na stěně vesele mrkají jasné barvy písmenek, která zhotovily děti pod vedením paní vychovatelky Morávkové k pohádkovému cyklu Děti čtou dětem. A aby nápadů nebylo dost, malí i větší čtenáři se mohou zapojit do zdejší soutěže Z knihovny do knihovny a mohou při letním putování sbírat razítka navštívených sesterských knihoven v širém kraji.

A jestli to Věrku neunavuje? „Kdepak, já se na děti vždycky těším!“ Tak hodně zdraví a co nejdelší výdrž, Věro!

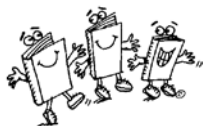
Kontakt na autorku prostřednictvím knihovny:

knihovna.castolovice@seznam.cz

Web knihovny:

<http://www.knihovna-castolovice.cz/>

Městská knihovna v Meziměstí

Martin Slavík

Meziměstí je město s asi 2,5 tisíci obyvateli, ležící blízko hranice s Polskem na severu našeho kraje v tzv. broumovském výběžku. Městská knihovna sídlí spolu s pobočkou Základní umělecké školy Broumov v krásné vile, kterou si nechal postavit místní továrník Walzel. Budova je obklopena parčíkem, jenž slouží jako dětské hřiště pro nejmenší děti.

Historie místní knihovny sahá přibližně do roku 1920, kdy byla otevřena lidová knihovna. Její počátky nebyly jednoduché, stejně jako život české menšiny v nyní již bývalých Sudetech. Profesionalizována byla tehdejší středisková knihovna v roce 1975.

V současnosti poskytuje knihovna běžné služby, jako je: půjčování knih naučných i beletrie (ve fondu je přibližně třináct tisíc svazků), půjčování časopisů pro děti a dospělé, meziknihovní výpůjční služba, přístup k internetu na dvou počítačích (s omezeným přístupem k nevhodným webovým stránkám), kopírování a tisk. V neposlední řadě knihovna také pořádá pravidelné besedy pro žáky základní i mateřské školy nebo besedy pro veřejnost, z nichž můžeme zmínit např. sérii přednášek o zdravém životním stylu s paní Kateřinou Hoffmanovou nebo setkání s hudebníkem Vladimírem Václavkem. Knihovnu obsluhuje jeden pracovník, který má na starosti též kulturní a některé sportovní akce pořádané městem. Pro veřejnost je knihovna otevřena vždy v pondělí, úterý a čtvrtek od 09.00 do 17.00 hodin (polední pauza od 11.00 do 13.00) a o víkendu na dvě hodiny v sobotu ráno.

Služby knihovny využívá přes 200 registrovaných uživatelů a mnoho dalších, kteří přicházejí do knihovny surfovat po internetu, vytisknout potřebné materiály nebo jenom strávít pár příjemných

chvil. Čtenáři vyhledávají nejvíce knižní novinky, doporučenou školní četbu a z naučné literatury především cestopisy a knihy o historii. K nejoblíbenějším autorům patří Vlastimil Vondruška, James Patterson, Vlasta Javořícká, Nora Robertsová... Velkou popularitu mají také knížky z edice Původní česká detektivka nakladatelství MOBA.

Já jsem nastoupil do naší knihovny před pěti lety, když dosavadní knihovník pan Vlastimil Kučera odešel do důchodu. Práce v knihovně pro mě nebyla novinkou, neboť jsem své první zkušenosti

získal již na civilní službě v knihovně v Polici nad Metují, tenkrát ještě v polickém klášteře, a dále je rozvíjel v kolektivu broumovské knihovny. Postupně jsem si vyzkoušel, od balení knih přes výpůjční služby až po katalogizaci, všechny činnosti, které práce knihovníka vyžaduje. Dnes jsem za to vděčný.

Jako velmi důležitou vidím snahu přivést každou novou generaci dětí ke knihám a do světa knihovny. Ve školních besedách proto vyprávím dětem, od těch nejmenších až po nejstarší, jak zacházet s knihami, jaké jsou možnosti sítě knihoven, takže si každé dítě postupně zkusí, jak v knihovně hledat potřebné informace, a to nejen v knize, ale

i v rejstřících, katalogích a databázích. Velmi jsem uvítal nabídku paní učitelky Anny Kociánové z místní základní školy ke spolupráci na Nocí s Andersenem. Od té doby jsme s dětmi prožili již tři krásné večery – poprvé setkání s panem Andersenem, podruhé pátrání po nové, neznámé Andersenově pohádce „Lojová svíčka“ a potřetí si děti vytvořily vlastní knihu „Meziměstí našima očima“.

Bohatý svět knih je tu pro všechny, a proto je pro mě potěšením přivítat každého nového čtenáře.

Kontakt na autora: knihovna@mezimesti.cz

Web knihovny: <http://knihovnamezimesti.webkz/>

Veselejší pohled na Vysoké Veselí

Vanda Vaníčková

Jsou „nej“, o která usilujeme. Nejlepší rodič, nejchytřejší žák, nejbáječnější partner. Na opačném pólu stojí přízviska, o něž naopak zájem nemáme. Největší lenoch, nejpomalejší závodník, *nejhorší knihovna okresu*. Radost, která přichází, když se negativního označení zbavíme, je veliká.

Své o tom vědí ve Vysokém Veselí.

Vysoké Veselí, město se zhruba 900 obyvateli, patří do **okresu Jičín**, má profesionální knihovnu. Po příchodu do jejích prostor je čtenář omámen pozitivní atmosférou, jež dýchá nejen z paní knihovnice Jany Holmanové, ale přede-

ŠUMNÉ KNIHOVNY

vším ze sluníčkem osvětlených a lehkou fialovou vymalovaných místností. Jak bylo ale naznačeno v úvodu článku, nebylo tomu vždy tak.

Šaty dělájí člověka a interiér knihovnu. Do roku 2007 byla knihovna, jejíž mokré a plesnivě zdi ničily knihy, právem označovaná za ošklivou. Po rekonstrukci se stav zlepšil, ale pořád nebyl důvod k oslavám. Ten přišel až po opravách z přelomu roků 2012 a 2013. Knihovna prošla obrovskými stavebními úpravami – podřezávala se budova, pokládala podlaha, měnila elektřina a sociální zařízení, malovalo se. Rekonstrukce nejsou ale jen hezké vzpomínky. Naopak. Pro paní knihovnici je to připomenutí hektického období, kdy se knihovna dvakrát během půl roku stěhovala nebo kdy přicházely od stavbyvedoucího téměř dennodenně špatné zprávy o moku v budově.

Nebuďme povrchní a mimo image knihovny přidejme i pár řádků o její „duši“. Vysoké Veselí je jedním z měst, která řeší problematickou

otázku romské menšiny, jež se v obci pomalu stává většinou. Sociální struktura obyvatel je samozřejmě fakt, s nímž musí pracovat i knihovna. Po bouřlivějších časech je v současné době situace v knihovně klidná. Největší starost připravili knihovnici romští prvňáčci. Při lednovém pasování čtenářů musela po dohodě s paní učitelkou poprvé za své knihovnické působení vyloučit některé žáky ze slavnostního aktu, protože se nenaúčili vůbec číst. Nezbyvá než věřit, že nevzniká nová tradice.

Knihovna ve Vysokém Veselí je příkladem dobré praxe v oblasti mezigenerační spolupráce; spolu se základní školou a místní charitou zaštiťuje akce podporující součinnost dětí a seniorů. V knihovně se na Vánoce a Velikonoce tvoří přání a perníčky, které pak samy děti předávají těm nejstarším, přes rok pak chodí děti seniorům číst. Paní Holmanová zastává vizi, že by knihovna neměla zůstat pouze u knížek, a proto se spolu s dětskými čtenáři účastní například programu k pálení čarodějnic či rozsvěcování vánočního stromčeka. V menším předstihu tedy přeji, aby se ani letos žádný perníček nespálil a stromček zazářil přesně tak, jak bude v plánu.

Kontakt na autorku: VandaV@seznam.cz
Web knihovny: <http://www.knihovnavv.webk.cz/>

Virtuální univerzita třetího věku v Městské knihovně Slavoj

Marta Staníková

Univerzity třetího věku (U3V) jsou specifickou součástí celoživotního vzdělávání. Jejich základní charakteristikou je, že poskytují občanům nad 50 let vzdělávání na vysokoškolské úrovni, čímž se liší od jiných forem osvětových a vzdělávacích činností. Vzdělávání na U3V je založeno na osobním rozvoji, nikoliv profesní přípravě, a nezakládá tak nárok na vysokoškolský titul. Jeho smyslem je nabídnout seniorům druhý životní program, když ten první, pracovní, již skončil. Tolik z teorie.

A praxe? V posledních letech umožňují knihovny seniorům vzdělávání prostřednictvím akademií třetího věku, univerzit volného času apod. Ve Dvoře Králové nad Labem nabízela tuto formu vzdělávání seniorům Střední škola informatiky a služeb, po dvou letech však tuto činnost ukončila. To, že královédvorskí senioři mají zájem se scházet a učit se novému, jen nemají kde, se řešilo při nejrůznějších jednáních stále častěji. Prostor by problémem nebyl, řešila se spíše celková koncepce vzdělávání. Podnět přišel od dvorské seniorky, Ing. Ireny Kejzarové z Občanského sdružení Krkonoše a Podkrkonoší, která slyšela o Virtuální univerzitě třetího věku.

V prosinci loňského roku (2013) se tak knihovna spojila s výše jmenovaným občanským sdružením a nabídla seniorům možnost celoživotního vzdělávání, jehož garantem se stala Zemědělská univerzita v Praze. Studium se skládá ze šesti semestrů. V prvním semestru byla hlavním tématem pro všechny přihlášené zájemce astronomie, v dalších semestrech bude možné vybírat z nejrůznějších témat, jako např. Kouzelná geometrie, Pěstování a využití jedlých a léčivých hub, Hudební nástroje, Čínská medicína v naší zahrádce apod. Každý student obdrží přístupové údaje k materiálům i testům, které jsou k dispozici na

webových stránkách univerzity. Přednášky vysokoškolských učitelů probíhají virtuálně v sálku Městské knihovny Slavoj. Po přednášce následují diskuze k tématu mezi účastníky semináře.

Musím se přiznat, že jsem měla zpočátku trochu obavy ze spojení senior a virtuální výuka. Pro všechny přihlášené studenty se jednalo o odlišnou formu vzdělávání, než na kterou byli celý život zvyklí. Před všemi účastníky však „klobouk dolů“. S počítačovými testy si poradila většina studentů a ti, kteří si s počítačem do té doby příliš nerozuměli, využili pomoci služby v internetovém oddělení knihovny. Výsledkem bylo, že v květnu tohoto roku předala zástupkyně pražské univerzity, paní Ing. Nehodová, certifikát o úspěšném zakončení semestru všem zúčastněným. Se studenty jsme se na jaře rozloučili zájezdem do úpické hvězdárny a společným obědem, při kterém si studenti zvolili témata pro další semestr. V zimním semestru 2014/15, který jsme zahájili 23. září 2014 opět společným výletem, tentokrát do hradeckého planetária, se tak senioři budou setkávat u témat Lidské zdraví a Čínská medicína.

Všem knihovnám, které by chtěly nabídnout vzdělávání pro seniory a nejsou v dosahu univerzity, bych tuto formu vzdělávání vřele doporučila. Nejenže uspokojíte určitý okruh svých uživatelů, ale navíc se setkáte s příjemnými lidmi, kteří vám dají pocítit, že vaše práce a úsilí stojí za to.

V prvním čísle roku 2014 mohou čtenáři U nás nalézt také článek věnovaný Virtuální Univerzitě třetího věku v Dobrušce přímo od paní ředitelky Jany Lukešové.

Kontakt na autorku: stanikova@slavoj.cz
Web knihovny: <http://www.slavoj.cz/>

Regionální fond knihovny aneb Vyhledávání v databázích Část 4. Databáze Kramerius

Marcela Procházková

Sérii článků o regionálních databázích Studijní a vědecké knihovny v Hradci Králové zakončíme povídáním o databázi Kramerius.

Kramerius je systém pro zpřístupnění digitálních dokumentů. Primárně je určen pro digitalizované knihovní sbírky, monografie a periodika. Využit může být ale také ke zpřístupnění dalších typů dokumentů, např. map, hudebnin a starých tisků, případně částí dokumentů, jako jsou články a kapitoly.¹⁾

Kramerius je podprogramem č.7 (Národní program mikrofilmování a digitálního zpřístupňování dokumentů ohrožených degradací kyselého papíru) programu VISK Ministerstva kultury ČR. Do programu VISK 7 je v České republice zapojena řada knihoven. Od roku 2001 mezi ně patří také Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové.

V naší knihovně je zmiňovaná databáze pro zájemce dostupná na vybraných počítačích ve studovně v 5. podlaží a z jednoho počítače ve studovně periodik ve 4. podlaží. Databáze obsahuje především regionální periodika a monografie z fondu knihovny, vztahující se většinou k časovému období druhé poloviny 19. století a první poloviny 20. století.

Z periodik jsou momentálně zastoupeny tyto tituly: *Český severovýchod, Kraj Královéhradecký, Královéhradecké rozhledy, Královéhradecko, Národní listy, Nová pochodeň, Nové směry, Obnova, Obzor hospodářský, Od Kladského pomezí, Osvěta lidu, Podkrkonošské noviny, Pod Zvičinou, Pochodeň, Ratibor, Rozhledy, Škola, Štít, U nás, Zpravodaj jednotné soustavy knihoven Východočeského kraje.*

Monografií je nyní v databázi okolo 90. Námátkou můžeme jmenovat: *Dějepis Hradce Králové n. Labem a biskupství hradeckého* (z roku 1870), *Biskupský pacholecký seminář Borromaeum v Hradci Králové* (z roku 1861), *Jičín od založení až na naše doby* (z roku 1889), *Krkonoše: cestopisné kresby Václava Durycha* (z roku 1897) nebo *Turista v Náchodě: průvodce a výlety Náchodem a jeho okolím* (z roku 1895).²⁾

Vstoupíme-li do databáze Kramerius, vybíráme ze dvou druhů dokumentů: periodika a monografie. Ať už zvolíme periodika nebo monografie, otevře se nám abeceda, v níž podtržená písmena značí odkaz na další stranu. Na té se skrývá titul nebo seznam titulů, jejichž název začíná písmenem, které jsme v abecedním řazení vybrat jak podle názvu publikace, tak podle příjmení autora). Další úroveň umožňuje dostat se postupně ke konkrétnímu titulu, ročníku, číslu výtisku a jeho stranám. Vybraným dokumentem potom můžeme listovat, lze provádět drobné úpravy, např. přizpůsobovat si velikost textu.

Zajímavé je, že k monografiím zastoupeným v databázi Kramerius můžeme přistupovat z více míst, nejenom ze samotné databáze. První možností je vstup z webových stránek SVK HK z adresy: <http://www.svkhk.cz/Pro-verejnost/Elektronicke-knihy/Vyber-digitalizovanych-regionalnich-knih.aspx>, kde najdeme seznam vybraných regionálních publikací. Potom už si stačí vybrat libovolnou z nich a následně otevřít odkaz: „Digitalizovaný dokument“ ve spodní části bibliografického záznamu. Dostaneme se tak k plnému

¹⁾ *Kramerius: Kramerius system* [online]. [vid. 2014-09-08]. Dostupné z: <http://code.google.com/p/kramerius/>

²⁾ *System Kramerius* [online]. [vid. 2014-09-09]. Dostupné z: <http://kramerius2.svkhk.cz/kramerius/Welcome.do>

textu knihy v databázi Kramerius. Druhou možností je online katalog SVK HK:http://aleph2.svkhk.cz/F/?con_lng=cze&RN=210112214. Na digitalizované regionální knihy můžeme jednoduše narazit přímo při vyhledávání v katalogu. A opět platí, že k plnému textu se dostaneme přes odkaz „Digitalizovaný dokument“ v bibliografickém záznamu.

Důležité je nezapomínat na to, že vstup do Krameria je omezen přístupovými právy. Pokud pracujeme s databází na počítačích v knihovně, dostaneme se k úplnému obsahu všech periodik a monografií. Naopak z internetu jsou přístupné pouze tzv. volné dokumenty, které nepodléhají

autorskému právu (dokumenty vydané před rokem 1900). Z databáze je možné vybrané strany tisknout, stahování však není povoleno.

Na závěr můžeme říci, že regionální periodika a monografie obsažené v databázi Kramerius představují zdroj důležitých a mnohdy unikátních informací. Nabízejí cenný studijní materiál historikům, regionalistům a badatelům. Vyhledávány jsou rovněž řadou studentů.

Kontakt na autorku:

marcela.prochazkova@svkhk.cz

Web knihovny:

<http://www.svkhk.cz/Uvodni-stranka.aspx>

Regionální fond Knihovny Václava Čtvrťka v Jičíně

Iva Rodrová

Regionální oddělení v Knihovně Václava Čtvrťka v Jičíně je součástí oddělení informačních služeb. Fond je tematicky zaměřený na Jičínsko, Hořicko a Novopacko a je rozčleněn do dvou větších částí.

V první části se nacházejí díla spisovatelů a jiných umělců, kteří se v Jičíně nebo okolí narodili nebo zde nějaký čas žili a působili. Nacházejí se zde díla významných spisovatelů, jako je třeba Karel Jaromír Erben, Josef Štefan Kubín, Fráňa Šrámek, Eduard Štorch, Stanislav Rudolf a mnoho dalších.

Druhá část regionálního fondu se zabývá knihami s faktografickými údaji o různých místech našeho kraje. Na prvním místě je samozřejmě Jičín a jeho nejbližší okolí, ale snažíme se získávat materiály i z ostatních míst ve zdejší kraji. V této části jsou především díla z oborů historie a zeměpisu, kde se pojednává o této oblasti. Také se zde nacházejí dokumenty o různých organizacích, které zde působili nebo působí.

Jičín je považován za výchozí bránu do Čes-

kého ráje a do Prachovských skal. Toto území mapuje velké množství turistických průvodců. V regionálním fondu knihovny máme uchovánu většinu z nich. Nejstarší, který zde máme, byl vydán v roce 1887.

Jako knihovna, která má ve svém názvu od roku 2006 jméno Václava Čtvrťka, jsme se zaměřili na dílo tohoto spisovatele. Shromáždíme vše, co souvisí s jeho tvorbou. V minulých letech

se podařilo formou darů získat některé překlady jeho dětských knížek do japonštiny, holandštiny a litevštiny. Ve fondu máme i omalovánky nebo sešity se samolepkami s motivy Manky, Rumcajse a Cipíška.

Kromě knih tvoří regionální fond také zpravodaje měst a obcí a místní noviny. Uchováváme Jičínský deník a Nové noviny. Města a obce posílají do knihovny své zpravodaje. Ty jsou zpracovávány a články jsou zařazeny do našeho elektronického katalogu.

Na webových stránkách knihovny najdou čtenáři databázi Výročí regionálních osobnos-

tí, kde občany upozorňujeme na životní jubilea a významná výročí těchto osobností. V letošním roce měla např. 100. výročí úmrtí básnířka Irma Geisslová, která žila v Jičíně. Její verše jsme si v jičínské knihovně připomněli na vzpomínkovém literárním večeru, kde je přednesla známá recitátorka Hana Kofránková.

Knihovna Václava Čtvrtka v Jičíně také sama vydává publikace. V minulých letech byla vytvořena edice Jičínsko, ve které jsou vydávána díla regionálních autorů.

Kontakt na autorku: rodrova@knihovna.jicin.cz
Web knihovny: <http://knihovna.jicin.cz/>

Regionální fondy v Městské knihovně s RF Trutnov

Jitka Káchová

Městská knihovna Trutnov je jedním z informačních center našeho regionu. Snaží se proto shromažďovat, zpřístupňovat a propagovat regionální fondy. Podle našich zkušeností se zájem o publikace a časopisy, které pojednávají o Trutnově, Trutnovsku a Krkonoších, trvale zvyšuje. Jednou skupinou čtenářů, která se zajímá o regionální literaturu, jsou studenti středních a vysokých škol, kteří hledají informace a podklady ke svému studiu. Další skupinou jsou návštěvníci knihovny, kteří se trvale a aktivně zajímají o dění ve svém okolí.

Budování regionálních fondů je zohledněno i v akvizici knihovny. Publikace doplňujeme průběžně i retrospektivně, v maximálně dostupné úplnosti. Usilujeme o to, aby v našem fondu byla nejen literatura pojednávající o regionu a vydávaná na jeho území, ale i díla regionálních autorů. Pravidelně sledujeme nabídku publikací Správy Krkonošského národního parku, Muzea Podkrkonoší v Trutnově, Muzea východních Čech v Hradci Králové apod. Důležité jsou pro akvizici i návrhy našich čtenářů, kteří sledují dění v regio-

nu a na knižní novinky nás upozorňují.

Do fondu knihovny se snažíme získat co nejvíce titulů regionálních periodik. Kromě nákupu celostátního tisku usilujeme o to, abychom náš fond obohatili o časopisy a zpravodaje vycházející na území bývalého okresu Trutnov. V naší knihovně proto můžete najít nejen periodika vydávaná přímo v Trutnově (Radniční listy, Trutnovinky atd.), ale také místní periodika ostatních měst a vesnic (např. Fontána, Rudnické noviny, Svoboda fórum atd.). Tyto seriály jsou čtenářům k dispozici ve studovně knihovny.

U některých časopisů knihovna provádí částečnou či úplnou excerpci - vytváří bibliografické záznamy článků (např. Krkonoše, Hory, Rodným krajem, Dvůr Králové nad Labem). Zvláštním případem jsou periodické publikace s nepravidelnou periodicitou, jako jsou Opera Corcontica, Ročenka Státního okresního archivu v Trutnově, Sborníček (vydává Muzeum Podkrkonoší Trutnov) a Krkonoše - Podkrkonoší. U těchto periodik využíváme možnosti, kterou nám nabízí knihovni

systém Clavius, a u jednotlivých čísel provádíme rozpis. Čtenář tak má možnost vyhledávat potřebné údaje podle názvu či autora článku nebo prohlížet přímo v katalogu obsah jednotlivých čísel.

Literatura pojednávající přímo o Trutnovsku je shromážděna ve studovně knihovny. Zde mohou čtenáři najít regionální sborníky, monografie, katalogy výstav i periodika. Starší knihy jsou určeny k prezenčnímu studiu, ale většinu publikací a časopisů si zde čtenáři mohou zapůjčit absenčně. Pokud má návštěvník knihovny zájem jen o určitý článek či část textu, může si zde na počkání nechat zhotovit jeho kopii.

To, že regionální fond knihoven je často ojedinelý, dokazují i požadavky meziknihovní výpůjční služby. Požadavky MVS z větších knihoven se týkají téměř výhradně regionální literatury.

V rámci letošní knihovnické kampaně zaměřené na regionální fondy knihoven se v naší knihovně uskutečnilo několik akcí. Jednou z nich byla beseda s emeritním důlním technikem, báňským záchranným a publicistou Václavem Jiráskem. Za přispění města Trutnova a hornických obcí vydal několik knih a brožur, ze kterých čtenářům přečetl zajímavé ukázky. Další akcí bylo autorské čtení z knihy Dobrovolnice trutnovské rodačky Hany Hindrákové. V říjnu tohoto roku se také v oddělení

naučné literatury uskutečnila výstava s názvem Poklady naší knihovny. Pracovnice tohoto oddělení Lucie Dlouhá, která výstavu připravovala, se zaměřila na knihy z našeho fondu vydané před rokem 1920, se zvláštním důrazem na regionální literaturu. K nejzajímavějším publikacím jistě patří Adress-Buch für den politischen Bezirk Hohenelbe im Riesengebirge (1905), Česká menšina v Trutnově (1918), Dějiny královského věnného města Dvora Králové nad Labem (1867) a Průvodce Trutnova a okolím (1912). Všechny jmenované akce vzbudily u obyvatel Trutnova velký zájem.

Menší a malé knihovny mají právě v regionálních fondech zcela ojedinelé publikace, které zachycují dějiny, památky, průmysl a život určitého místa. Často jsou tyto fondy budovány dlouho a systematicky a podávají ucelený obraz regionu. Velká část regionálních publikací bývá vydávána u místních nakladatelů v malém množství nebo se jedná o příležitostné tisky, takže je nelze najít ve fondu ostatních knihoven. Regionální fondy jsou důležité nejen jako zdroj informací, ale napomáhají i k vytváření vztahu lidí k místu, ve kterém žijí. Proto je důležité, aby se knihovny věnovaly jejich budování a propagaci.

Kontakt na autorku: zkf@mktrutnov.cz
Web knihovny: <http://www.mktrutnov.cz/>

Regionální literatura v rychnovské a kostelecké knihovně

Naděžda Kaločová a Iva Havlová

Přibližně během 70. let 20. století Okresní knihovna v Rychnově nad Kněžnou (dnes Městská knihovna) vybírala tituly pro zařazení do regionálního fondu z již existujícího fondu, který postupně doplňovaly nové přírůstky. Nová řada signatur byla doplněna speciálním označením, a to písmenem R.

V roce 1995 se Okresní knihovna rozpadla a došlo k převodu větší části regionálního fon-

du do knihovny Okresního muzea Orlických hor (dnes Muzeum a Galerie Orlických hor). Tehdy vzniklá Městská knihovna tak disponovala pouze menší částí regionálního fondu. Postupně jej začala doplňovat, ať už nákupem či darem.

V současné době se nachází regionální fond v oddělení pro dospělé čtenáře, v části příruční knihovny; tituly jsou zpracovány v online katalogu a jsou dostupné na vyžádání čtenářů. Fond re-

gionální literatury představuje cca 3 000 svazků.

K nejznámějším regionálním autorům patří Karel Poláček, Josef Lukášek, Jarmila Haldová, Jiří Frýzek, Josef Krám a mnoho dalších.

Regionální fondy kostelecké knihovny jsou velmi skromné. Jak jste se již mohli dočíst výše, ještě před 20 lety byla veškerá regionální literatura uložena v bývalé Okresní knihovně v Rychnově nad Kněžnou. S rozpadem Okresní knihovny regionální literatura putovala do knihovny rychnovského Okresního muzea Orlických hor, kde i zůstala, ale pro čtenáře je téměř nedostupná. Knihovna v Kostelci nad Orlicí tak začala postupně doplňovat regionální literaturu o kopie některých knih, nákupem v antikvariátech, dary z pozůstalostí a od nakladatelů.

V městském zpravodaji jsme poprosili občany, aby nám buď darovali, nebo půjčili k okopírování materiály o Kostelci nad Orlicí, pokud je tedy vlastní. Do dnešního dne se podařilo sehnat téměř 200 svazků a novinových článků, brožur i informačních letáků o Kostelci a blízkém okolí. Nejstarší exempláře jsou originály z let 1860–1889, které však nelze považovat za knihy, ale spíše za volné listy. Právě proto doufáme, že je budeme moci vzhledem ke stáří knih a volným autorským právům půjčovat v elektronické formě.

Podařilo se nám získat několik diplomových

prací o Kostelci a se souhlasem autorů půjčujeme třeba i unikátní práci o stavbách Jana Kotěry na území města.

Díky výstavní činnosti pak máme přesný seznam odsunutých Židů, včetně jejich poválečných osudů, přímo z Židovského muzea v Praze.

Všechna literatura se půjčuje pouze prezenčně, výjimkou jsou případy, kdy díky štedrým dárcům máme více exemplářů těžce knihy.

Kontakt na autorky:

Nada.Kalocova@rychnov-city.cz,
knihovna@biblio.cz

Web knihoven:

<http://www.kulturark.cz/knihovna>,
<http://mk.kostelecno.cz/>

„Víme, kde jsme doma“

Jana Sehnalová a Markéta Tučková

Městská knihovna Rtyň v Podkrkonoší ve spolupráci s Obecní knihovnou Batňovice připravila pro žáky pátých a šestých tříd základní školy seznámení s regionálními autory netradiční formou. Na děti čekala cesta přírodou, po které byly rozesety informační tabule. Na nich byly uveřejněny zajímavosti o regionálních autorech. Zároveň však

i kontrolní otázky, abychom se přesvědčili, zda děti všemu porozuměly.

První zastavení jsme věnovali Karlu Čapkovi, rodákovi z Malých Svatoňovic. Děti podle obrázků poznávaly spisovatelovo rodiště a také země, které Karel Čapek během života navštívil. Druhé zastavení informovalo o Aloisu Jiráskovi. Děti

z obrázků města určovaly autorovo rodiště a podle krátké ukázky dílo Staré pověsti české. Ze seznamu jmen měly vybrat postavy, které do Starých pověstí českých nepatří. Na třetím zastavení jsme se díky indiciím seznámili s Boženou Němcovou, Českou Skalicí, Ratibořicemi a autorčinými pohádkami. Zcela nové informace děti zjistily o Marii Kubátové a Ludvíku Středovi. Lépe už na tom byly se znalostmi o K. J. Erbenovi. Děti dobře poznaly jeho pohádky i balady ze sbírky Kytice. Jičín a pohádky Václava Čtvrta znají zejména z večerníčků. S malířským a literárním uměním Josefa Čapka jsme je seznamovali už v loňském školním roce, takže i tohoto autora děti celkem dobře poznaly.

Účastníci naší poněkud netradiční výukové lekce absolvovali vycházku ve dvojicích a požadované informace si zapisovali do pracovních listů, které jsme pro tyto účely speciálně vytvořili. Na konci putování jsme si společně ověřili správnost odpovědí a na děti čekaly medaile se sladkým čokoládovým penízem.

Akcí jsme se zapojili do knihovnické kampaně vyhlášené knihovnám Královéhradeckého kraje pro rok 2014.

Kontakt na autorky:
schalova@mkrtyne.cz,
knihovna@batnovice.cz

(Ne)bilancování aneb Konec (?) kampaně na téma bohatství regionálních zdrojů

Vladka Buchtová

Zdráhám se uvěřit, že by kdokoli z knihovníků dlících ve východních Čechách neslyšel tento rok o kampani, kterou Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové vyhlásila koncem roku 2013 a která probíhala v celém kraji. SVK HK se v tomto roce spolu s knihovnami Královéhradeckého kraje, profesionálními i neprofesionálními, zaměřila na propagaci regionálních zdrojů, s cílem informovat co nejširší veřejnost o možnostech knihoven. A ostatně jako vždy: někteří se zapojili ihned, někteří po váhání a někteří mají dosud čas. (Ale jen krátký!!)

Blížíme se (téměř) ke konci roku, a tak nastává čas na ohlédnutí zpět – zhodnocení toho, co se v tomto roce vydařilo, anebo naopak, co se příliš nepovedlo. Byla kampaň úspěšná, či nikoli? A jak se to pozná?

Ze začátku roku byla naplánována propagace směrem jak ke knihovnám, tak k široké veřejnosti. Šlo o to, přiblížit našim čtenářům či uživatelům to,

co je tak trochu v našich fondech skryté. Regionální fondy. V jakékoli formě. Periodika, monografie, databáze. Jak takové zdroje či informace získat, jak je prezentovat, jak je zviditelnit. Web, logo i motto byly prvním signálem, že se něco děje. Logo i motto byly společné pro všechny knihovny v kraji. Jednotná společná „značka“ je vždy pro veřejnost dobře čitelná a snáze zapamatovatelná.

V první řadě proběhly semináře pro knihovníky o regionálních fondech Studijní a vědecké knihovny v Hradci Králové. Byly zaměřeny na potřeby profesionálních knihoven a na praktický nácvik práce s informačními zdroji. Proběhly prezentace na téma Praktické zkušenosti z akvizice regionálních dokumentů a Regionální dokumenty krajské knihovny a jejich zpřístupnění veřejnosti i knihovnám, spojené s praktickými příklady vyhledávání v databázích.

V krajské knihovně v Hradci Králové bylo pro veřejnost také zorganizováno poměrně mno-

ho akcí, které se týkaly regionálních témat, jako například přednáška k obnově zvonové stolice na Bílé věži, přednáška k 500. výročí narození hradeckého astronoma evropské důležitosti Cypríána Karáaska, přednášky Ladislava Zikmunda-Lendera o hradeckých architektech či prezentace díla Františka Kupky. V tomto duchu se nesl i Týden královéhradeckých knihoven na téma 1. světové války. Padlo mnoho zajímavých elektronických dotazů, mimo jiné i na články pojednávající o přírodní rezervaci Plachta, na podobu venkovské školy v Českém Meziříčí mezi lety 1948–1970 či dotaz na kartotéku SRB a v ní obsažené články Ing. Theodora Lokvence, které psal do deníku Pochodeň. Jak vidíte, dotazy někdy opravdu specifické, ale kolik jich bylo celkem, to se pravděpodobně dozvíme až koncem roku. Dokonce i program pro Klub seniorů při SVK HK byl plný čistě regionálních setkání, která SVK HK uskutečnila ve spolupráci s Muzeem východních Čech v Hradci Králové. Turistická vizitka vydaná v létě udělala rovněž pro propagaci kraje a knihovny své. Nicméně je složité určit, nakolik se naši uživatelé a čtenáři opravdu s našimi regionálními zdroji seznámili. Dělalí jsme pro to, co jsme uměli a mohli.

Co se týká zviditelnění regionální kampaně, i zpravodaj U nás na něm měl svůj podíl. V rubrice Naše téma se po celý rok objevovalo mnoho tipů a rad. Stejně tak občasník X, který vychází samostatným nákladem ve Studijní a vědecké knihovně v Hradci Králové, zaměřil všechna le-

tošná čísla na kampaň. Veřejnost se mohla dočíst o regionálních autorech a událostech v kraji či se naučit, jak postupovat při vyhledávání regionálních zdrojů a dokumentů.

Nejdůležitější však je, že se knihovny regionu do kampaně opravdu aktivně zapojily. Svými soutěžemi, přednáškami a výstavami malým dílem přispěly ke zviditelnění svého města a okolí. Velmi často se zapojilo dětské oddělení, a tak akce přinesla užitek dvojit. Kromě propagace regionálních zdrojů přinesla i poučení těm nejmenším. A tak velké díky patří Knihovně města Hradce Králové, Knihovně města Police nad Metují, Městské knihovně Náchod, Městské knihovně v Dobrušce, Městské knihovně v Nové Pace, Městské knihovně v Úpici, Městské knihovně v Hronově a dalším větším i menším knihovnám, které se rozhodly ukázat bohatství nejen svých fondů, ale i svého kraje a dokázaly zaujmout větší či menší okruh čtenářů a vynést na světlo mnohdy hodně skryté poklady.

Koncem roku tedy oficiálně skončí kampaň na téma bohatství regionálních zdrojů, ale skončí opravdu? Určitě ne. Poukazovat na skryté bohatství našeho fondu, mluvit o něm, je – nebo by spíš mělo být – každodenní samozřejmostí, a nejen záležitostí jednoho roku. Ale to všichni víme.

Kontakt na autorku:

vladimira.buchtova@svkhk.cz

Web knihovny:

<http://www.svkhk.cz/Uvodni-stranka.aspx>

Centrální portál českých knihoven – včera, dnes a zítra

Hana Hornychová

Téma Centrálního portálu českých knihoven (dále CPK) je v současné době velmi frekventované, zaplňuje stránky knihovnického tisku i programy konferencí. Přesto knihovnická obec zatím nemá jasnou představu, jaké výhody bude mít pro samotné knihovny a co vlastně přinese jejich čte-

nářům a uživatelům.

Hlavním **přínosem CPK** by mělo být zastřešení přístupu ke službám a zdrojům českých knihoven. Uživatel na jeden dotaz zjistí, v jaké knihovně se nacházejí dokumenty, o které by mohl mít zájem, a získá tak přehled o jejich do-

stupnosti. U volně přístupných elektronických zdrojů bude mít možnost získat plný text i bez nutnosti registrace v knihovně. Zeela novou službou, kterou CPK nabídne, bude přihlášení do vzdálené knihovny prostřednictvím online registrace. Uživatel se zaregistruje u služby mojeID a tuto identitu bude moci dále využívat při zápisu do jiných knihoven. Registrační poplatek do každé knihovny bude muset samozřejmě po každé uhradit, ale bude tak možné učinit pouze prostřednictvím online platby, bez nutnosti fyzické návštěvy knihovny. Po úhradě částky získá přístup k placeným elektronickým zdrojům dané knihovny a při jejich využívání bude mít veškerá práva jako její „domovský“ uživatel. Pokud jde o přístup k primárním dokumentům, v tomto směru by měl CPK poskytnout stejnou službu jak knihovnám, tak individuálním uživatelům. Po přihlášení budou moci zadat požadavek na zprostředkování meziknihovních služeb pracovníci knihoven, ale i jednotliví uživatelé.

Jaké **zdroje CPK** budou pro uživatele nejzajímavější? Tady se poněkud liší pohled uživatele veřejné knihovny a uživatele např. univerzitní nebo odborné knihovny. Uživatele veřejné knihovny budou zajímat především primární dokumenty, cennými zdroji pro něj budou zejména lokální sbírky jednotlivých zapojených institucí. Naproti tomu student univerzity ocení přístup k centrálnímu indexu, který poskytne nejnovější zahraniční dokumenty daného oboru. Ve výsledcích vyhledávání najdeme také záznamy z digitálních knihoven Kramerius a záznamy z různých lokálních databází jednotlivých knihoven. Centrální portál zároveň nabídne informace o českých knihovnách, jejich službách a aktivitách.

Na přípravě CPK se podílí několik pracovních skupin. **Pracovní skupina pro centrální portál**, pod vedením Bohdany Stoklasové, vypracovala dokument s názvem *Projektový záměr*,¹⁾ který srozumitelnou formou shrnuje hlavní cíle a pří-

nos celého projektu pro zúčastněné knihovny, ale také pro knihovny, které uvažují o zapojení do projektu. Pracovní skupina dále formulovala požadavky na dodavatele a sestavila věcné podklady zadávací dokumentace pro výběrové řízení. **Pracovní skupina pro informační zdroje**, dříve pod vedením Martina Svobody, nyní pod vedením Ivy Burešové, připravila přehled zdrojů zakládajících knihoven zapojených do pilotního provozu CPK. Skupina má také prověřit dostupnost zdrojů a technické možnosti jejich integrace do lokálního indexu. **Pracovní skupina pro sdílení identit a online platby**, kterou vede Petr Žabička, se zabývá zprovozněním systému online plateb a systému mojeID v zakládajících knihovnách. **Pracovní skupina pro MVS a DDS**, pod vedením Karolíny Košťálové, má za úkol zjednodušit přístup k fondům zapojených institucí pro uživatele menších knihoven a optimalizovat systém meziknihovních výpůjčních služeb a dodávání dokumentů.

Projekt CPK má za sebou dosud dvě **etapy**. První - RFI (Request for Information) - měla za úkol shromáždit informace od potenciálních dodavatelů. Ve druhé - RFP (Request for Proposal) - již byly požadovány konkrétní nabídky na řešení CPK od dodavatelských firem. Poslední fází bude výběrové řízení na technologické řešení CPK.

Hlavní etapa - realizace a pilotní provoz na vzorku několika knihoven - bude zahájena ve chvíli, kdy z výběrového řízení vzejde vítěz. Teprve pak Centrální portál českých knihoven dostane svou konkrétní podobu. Organizační a finanční zajištění provozu portálu je nyní tématem číslo jedna. Držme palce vedoucím projektu, aby tyto záležitosti vyřešili ku prospěchu celého projektu, a tedy ku prospěchu všech knihoven, které na výsledek netrpělivě čekají.

Kontakt na autorku: hana.hornychova@svkhk.cz
Web CPK: <http://www.knihovny.cz/>

---

¹⁾ *KNIHOVNY.CZ – Centrální portál českých knihoven. Projektový záměr* [online]. [cit. 2014-10-24]. Dostupné z: <http://www.knihovny.cz/projektovy-zamer/>

Infografika jako věrný propagátor knihovny

Marta Lelková

Co je infografika?

Infografika je zajímavý způsob zpřístupňování informací v jednoduše přijatelné grafické podobě. Tato forma má dvě velká pozitiva: sdělíme tak to **nejpodstatnější** a zároveň v **nejpřehlednější** formě. Podle průzkumu si člověk z toho, co čte, v dlouhodobé paměti zachová 10 %, ale z toho, co vidí, se procento zapamatovaného zvedne na 30 %.¹⁾

Byla by škoda nevyužít k zapamatování důležitých informací výhod plynoucích ze schopnosti našeho mozku pamatovat si více z obrázků. Infografika je forma, která je na tomto principu postavena. Když se k tomu přidají dnešní technické možnosti tvorby a sdílení takových forem informací, nemůžeme tento fenomén ani my dál přehlížet.

Proč o infografice píšou v časopise určeném prioritně knihovníkům?

Knihovníci jsou lidem čínorodým. Jsou denně k službám svým čtenářům. Kromě toho dokáží vymyslet, naplánovat, zorganizovat tolik zajímavých pořadů, akcí, že by si mohli zadat s kdekjakou fabrikou na nápady. Jdou neúnavně po celý rok z akce do akce, od nápadu k nápadu. Na konci roku se to všechno podtrhne a sečte, zapíše do příslušných kolonek a z celoroční aktivity zůstane jako mizivá stopa jenom pár čísel ve statistice. Tam upadnou do zapomnění úplně nebo splynou s dalšími čísly v nekonečném moři celostátních statistických údajů. Co za těmi čísly v kolonkách je, kolik dřiny, vědí jen knihovníci, kteří tam nechali kus svých sil,

nervů a schopností. Musí ale být toto schéma definitivní? Nemohli bychom sbírat plody své práce i jinak a déle, než jenom bezprostředně, při plynutí samotné akce či služby? Co všechno vědí o naší práci naši uživatelé? Co ví o naší práci naše město či obec? Co o ní ví náš zřizovatel? Jak jim tuto informaci zprostředkujeme? Výroční zprávou pozůstávající z několika stran textu, schovanou někde v odkazech na našem webu či ve zpravodaji, nebo někde v interních dokumentech knihovny, kde brzo zapadne prachem? V sebeprezentaci máme vážné nedostatky. Neumíme se zviditelnit, neumíme se prodat. Nevím, jestli je to projev naší skromnosti nebo to vnímáme jako zbytečné nebo jenom pro další akce nemáme čas zdržovat se tím, co je už za námi, anebo nám prostě jenom nedošlo, že v boji o naše místo pod sluncem musíme efektivně využívat zbraně dnešní doby. Potřebujeme světu kolem nás ukázat, že jsme tady, že nejsme zbyteční, že jsme toho za poslední rok tolik a tolik dokázali, to a to se nám povedlo.

Jak efektivně prezentovat činnost knihovny?

Na tuto otázku neexistuje jednoduchá odpověď. Ale právě infografika má v sobě velký potenciál zviditelnit výsledky naší práce nebo přiblížit nějakou složitější, obsáhlejší problematiku v zjednodušené formě. Infografika představuje moderní médium zaměřené na publikování informací. Může nám pomoci zpřístupnit uživatelům či veřejnosti výsledky celoroční statistiky knihovny i výsledky výzkumů pořádaných knihovnou, může nám také pomoci vysvětlit nějaký složitější postup (jako

---

¹⁾ ŠKVOROVÁ, Jaroslava a ŠKVOR, David. *Proč zlobím?: lehká mozková dysfunkce LMD/ADHD*. Vyd. 1. Praha: Triton, 2003. 129 s. ISBN 80-7254-407-1.

např. jak používat novou službu knihovny) či představit nový produkt.

Výhodou infografiky je, že se dobře sdílí na webových stránkách nebo sociálních sítích, dá se použít jako plakát, v tištěných médiích, v prospektech knihovny nebo jako přehledná příloha výroční zprávy atd.

Co budeme k vytvoření infografiky potřebovat?

Nápad je velmi důležitý. Zamyslete se například, co by o vaší knihovně měla vědět cílová skupina, které je a priori infografika určena. Musíme si proto ujasnit, pro koho infografiku zpracováváme, kdo ji bude číst. Podle toho posbíráme informace k tématu infografiky a protřídíme je. Pak si ujasníme rozvržení infografiky, co kam dáme, aby jako celek působila poutavě. A teď se můžeme pustit do její tvorby. Zde byste se mohli dát dvěma směry. Buď si infografiku nechat vyhotovit na zakázku, nebo se toho nebát a vrhnout se do toho sami. Jako vodítko na začátek vám může posloužit e-kniha „**Jak na vlastní infografiku**“, kterou si můžete stáhnout z webu: <http://www.ceskeinfografiky.cz/>. Na této adrese si můžete také pro inspiraci prohlédnout vytvořené české infografiky, které jsou seřazené do kategorií podle tématu, nebo si tady můžete infografiku na míru objednat.

Další inspiraci získáte například na webu: <http://www.nejininfografiky.cz/>. Tady je sbírka infografik z celého světa. Nebojte se použít YouTube, kde po zadání termínu „infographic“ dostanete nabídku video-tutoriálů pro tvorbu infografiky v různých programech. Budete potřebovat trochu angličtiny, ale návody jsou tak názorné, že se podle nich naučíte vše, co v začátcích potřebujete. Pak už bude vše záležet jen na vaší trpělivosti a fantazii. Když bude vše hotovo, nastává poslední velmi důležitý krok - propagace infografiky. Jak ji propagovat? Vložte ji v elektronické podobě na svůj web, na facebookový profil knihovny, pošlete ji svým uživatelům, svému zřizovateli, nabídněte ji na webové stránky města, vytiskněte ji a vystavte

v knihovně, nabídněte místním periodikům či zpravodajům, ale hlavně ji dejte na taková místa, kde by ji mohli vidět všichni ti, kterým ji adresujete.

Že si pořád neumíte představit, jak taková „knihovnická“ infografika může vypadat?

Na následujících webových stránkách naleznete pár inspirativních tipů:

- Infografika „**Knihovna UTB 2013**“ dostupné z: <http://www.utb.cz/knihovna/knihovna-utb-v-roce-2013>
- Infografika „**České děti jako čtenáři**“ dostupné z: http://www.m-journal.cz/cs/aktuality/infografika--ceske-deti-jako-ctenari__s288x10437.html
- Infografika „**Informační část portálu Knihovny.cz**“ dostupné z: <http://koncepte.knihovna.cz/wp-content/uploads/2014/06/Infografika-P19-final.jpg>
- Infografika „**Co dělat v knihovně**“ dostupné z: <http://duha.mzk.cz/blog/infografika-co-delat-v-knihovne>
- Infografika „**Co na knize kolik stojí**“ dostupné z: <https://g.denik.cz/32/32/infografika-knihy-2-210314.jpg>
- Infografika „**Deň neprečítaných kníh**“ dostupné z: <http://blog.martinus.sk/wp-content/uploads/2012/08/DNK-SK-800px.jpg>
- Infografika „**10 rokov lásky ku knihám**“ dostupné z: http://blog.martinus.sk/wp-content/uploads/2012/01/infografika_10_rokov_Martinus.jpg

Na závěr nabízím několik tipů na nástroje, v kterých můžete vytvořit infografiku jako praví profesionálové: Pictochart, Canva, Easelly, Info-gr.am. Nyní nezbyvá nic jiného, než popřát hodně chuti, tvořivosti a odvahy ve vašem zviditelňování se.

Kontakt na autorku: lalkova@mknachod.cz

Elektronická konference

Kateřina Hubertová

Elektronická konference je druh komunikace mezi uživateli, které spojuje zájem o jistou oblast/problematiku či jistý obor. Komunikace je uskutečňována pomocí e-mailu. V praxi to znamená, že příspěvek/e-mail zasláný na adresu konference je doručen na adresy všech přihlášených účastníků konference. Libovolný účastník konference může (ale nemusí) na příspěvek reagovat. Tato reakce může být rozeslána **buď pouze pisateli** původního příspěvku, **nebo opět všem účastníkům** konference! Proto pozor, jak se rozhodnete odepisovat!

Pravidla příspěvků v e-konferencích jsou stejná jako pro psaní samotných e-mailů. Zachovávejte slušnost – v konferenci máme stejné cíle a většina účastníků je přátelská a ochotná. Je potřeba jistá tolerance vůči konferenčním nováčkům a jejich nezkušenosti – všichni jsme nějak začínali...

Jak komunikovat v elektronické konferenci¹⁾

1. Před položením dotazu se ujistěte, že jste vyzkoušeli všechny způsoby, jak problém vyřešit vlastními silami – internet k tomu nabízí dostatek informačních zdrojů.
2. Pokud s problémem opravdu „nehnete“, pak se nebojte zeptat. Váš dotaz by měl co nejpřesněji vystihovat problém, aby nevyvolal spoustu doplňujících a upřesňujících otázek.
3. K příspěvkům do konference přidávejte vždy subject/předmět/věc ve stručné, ale výstižné formě.
4. Když odpovídáte na dotaz v konferenci, vždy zvažte, jestli je odpověď určena opět všem v konferenci, nebo pouze původnímu tazateli.

5. Reagujete-li na dotaz nebo příspěvek a chcete ocitovat jeho část, citujte vždy pouze tu část, na kterou reagujete.
6. Vyvarujte se jakýchkoliv sdělení, která potenciálně vyvolávají konflikt.
7. Než odešlete jakýkoliv příspěvek do konference, přečtěte si ho po sobě a zkontrolujte adresu, na kterou ho posíláte.
8. Pokud to pravidla konkrétní konference výslovně nepovolují, pak do ní nikdy neposílejte žádnou komerční reklamu.
9. Chcete-li konferenci sdělit nějakou „objemnější“ informaci, nedávejte tuto informaci jako přílohu ke svému dopisu. Raději informaci někde vystavte a do konference pošlete pouze krátkou zprávu, že informace leží tam a tam (např. odkaz na umístění dané informace).
10. Uvedený seznam rozhodně není úplný a jako v každé mezilidské komunikaci se účastníci diskusních konferencí musí řídit hlavně vlastním citem a zkušeností.

Přehled aktuálních knihovnických e-konferencí (spolu s informací, jak se do nich přihlásit) je k dispozici na webu NK ČR Informace pro knihovny: http://knihovnam.nkp.cz/sekce.php3?page=02_diskusni_konference.htm. V případě komplikací při přihlašování do jakékoliv knihovnické elektronické konference kontaktujte předsedu SKIP ČR Mgr. Romana Giebische, Ph.D. - Roman.Giebisch@nkp.cz.

Kontakt na autorku: hubertova@knihovnahk.cz

---

¹⁾ Z materiálu: GIEBISCH, Roman. Knihovnam v malých obcích: Elektronické konference pro lepší komunikaci. *Čtenář* [online]. 20, roč. 66, č. 1 [cit. 2014-10-25]. Dostupné z: <http://ctenar.svkk1.cz/clanky/2014-roc-66/1-2014/knihovnam-v-malych-obcich-elektronicke-konference-pro-lepsí-komunikaci-122-1621.htm>

Příležitosti na vesnici – jak je využít?

Ester Horáková

„Příležitosti na vesnici“ je název projektu v obci Podbřezí. Trval dva a půl roku a byl finančně podpořen Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem ČR. Na začátku stála potřeba mateřské školy ve vesnici, která měla být prioritou. Nakonec vznikl projekt, který měl podpořit lidi v počátcích podnikání, ve sladování rodiny a zaměstnání, v rovných příležitostech mezi ženami a muži a při hledání zaměstnání.

Místní knihovna se stala zázemím pro nově vznikající poradenské místo, které bylo kompletně vybaveno moderní počítačovou technikou a připojením na internet. Vznikla zde také velice kvalitně vybavená knihovnička s odbornou literaturou. Knihovna zapůjčila své prostory, aby se zde mohly odehrávat aktivity spojené s projektem. Každý měsíc sem dojížděla paní psycholožka, která byla k mání obyvatelům v nelehkých situacích, aby vyslechla nářky obyčejných lidí. Stejně tak zde sloužila poradenská firma, která měla za úkol pomoci s účetnictvím, s daněmi nebo se založením živnosti. Zájemci si mohli přijít kdykoli v týdnu zapůjčit knížky a vzdělávat se.

Mateřská škola, která ve vesnici při projektu vznikla, již druhým rokem nemohla plně pokrýt zájem rodičů o předškolní vzdělávání. Nový

směr výuky Montessori měl nejdříve řadu odpůrců, postupem času a s viditelnými výsledky se i skeptické názory některých rodičů a prarodičů měnily. Ono dovolit dítěti dělat v mateřské škole věci, které doma běžně nemůže, a které jsou z pohledu rodiče někdy i nebezpečné, je v Montessori obvyklé. Základem je správné vysvětlení postupu práce a soustředění se na konkrétní činnost. Hlavním mottem Montessori mateřské školy je „Pomoz mi, abych to zvládl sám“.

Udržitelnost mateřské školy po ukončení projektu je pět let. S výhledem na babyboom, který nyní Podbřezí prožívá, by tato podmínka měla být bez větších problémů splněna. Snad k tomu přispěje i Montessori výuka, která láká rodiče i ze vzdálenějších míst okresu.

Další aktivitou v projektu byly semináře. Jedny byly zaměřené na jednotlivce a napomáhaly v počátcích podnikání (např. semináře Finanční gramotnost, Psychologie zákazníka, Úvod do managementu); pro cílovou skupinu byly zdarma a díky tomu byly i velice hojně navštěvované. Pro firmy a podniky v okolí byly připravené semináře, které objasňovaly rovné příležitosti žen a mužů v zaměstnání, a také jak vyjít vstříc zaměstnancům při sladování rodiny a zaměstnání.

Ten, kdo se zúčastnil semináře a měl zájem o skutečnou pomoc při zakládání živnosti, měl příležitost absolvovat stáž. Zájemce při této stáži dostal všechny informace, jak se firma zakládá, které dokumenty obstarat a které úřady navštívit. Vyzkoušel si skutečný provoz v kanceláři, ale i ve výrobě. Po uplynutí doby stáže se člověk mohl rozhodnout, zda se do podnikání pustí, nebo ne – nyní ale již se spousta vědomostí.

Posledního srpna tohoto roku projekt v Podbřezí skončil, ale neomezené možnosti, jak využít informace, které projekt přinesl, zůstávají nadále. Knihovna a spolu s ní i obec jsou bohatší o kvalitu

ní knížky, které jsou k zapůjčení. Absolventi aktivit jsou plni informací, jak zvládat různé situace a jak v nich obstát. A paní knihovnice a koordinátorka projektu v jedné osobě je bohatší o jednu velkou zkušenost.

I tak se dají využít příležitosti na jedné malé vesnici.

Kontakt na autorku:

podbrezi.knihovna@seznam.cz

Informace o knihovně:

<http://www.podbrezi.cz/knihovna/>

Setkání knihovníků se konalo letos už pošesté

Božena Blažková

První společné setkání knihovníků našeho kraje spojené s veřejným oficiálním poděkováním knihovníkům za systematickou a dlouholetou práci se uskutečnilo v roce 2009, v rámci oslav 60. výročí Studijní a vědecké knihovny v Hradci Králové. Během uplynulých let se postupně vytvářela tradice těchto podzimních knihovnických setkání. Hlavní organizátoři, kterými jsou krajská knihovna (SVK HK) a SKIP Východní Čechy, se v průběhu uplynulých let zamýšleli nejen nad pravidly výběru, ale i nad možnostmi spolupráce s dalšími organizacemi, nad vhodností kulturního programu i nad doprovodnými akcemi. Z pohledu pamětníka si troufám říci, že se pětiletá doba hledání a zkoušení různých variant vyplatila a letošní v pořadí již šesté setkání bylo programově vyrovnané, důstojné a lidsky příjemné. Pokud nejste pamětníky jako já, můžete zalistovat zimními čísly našeho zpravodaje a přečíst si informace o minulých ročnících.

Letošní setkání se uskutečnilo 15. října a tradičně se konalo pod záštitou hejtmána Královéhradeckého kraje Bc. Lubomíra France. (Potě-

šující je, že se informace o slavnostním setkání dostala také na webové stránky kraje.¹⁾ Hlavní organizátoři – SVK HK a SKIP Východní Čechy – přizvali poprvé ke spolupráci Středisko východočeských spisovatelů (SVČS).²⁾ Pro nás knihovnický je obzvlášť potěšitelné, že novou předsedkyní SVČS je Mgr. Eva Černošová, která kromě své pedagogické a spisovatelské činnosti zůstává věrná i práci knihovnické a je stále knihovnicí v obci Popovice na Královéhradecku. Setkání knihovníků bylo zařazeno mezi akce 10. východočeského uměleckého maratónu, což je docela symbolické, protože se celá řada akcí maratónu koná v knihovnách našeho kraje.

V posledních letech zajišťoval moderování celé akce SKIP Východní Čechy, jmenovitě jeho předsedkyně Bc. Kateřina Hubertová. V letošním roce byla moderováním akce poprvé pověřena vedoucí Městské knihovny Rtyně v Podkrkonoší Jana Sehnalová, která je členkou regionálního výboru SKIP a v loňském roce se po Mgr. Věře Škraňkové za SKIP stala členkou krajské komise Vesnice roku.

¹⁾ Nejlepší knihovnice roku Královéhradeckého kraje si převzaly čestná uznání. *Královéhradecký kraj* [online]. © 2008 [cit. 2014-10-20]. Dostupné z: <http://www.kr-kralovhradecky.cz/cz/kraj-volene-organy/tiskove-centrum/aktuality/1/nejlepsi-knihovnice-roku-kralovhradeckeho-kraje-si-prevzaly-cestna-uznani-73855/>

²⁾ *Středisko východočeských spisovatelů* [online]. Středisko východočeských spisovatelů, © 2011 [cit. 2014-10-20]. Dostupné z: <http://www.spisovatelevc.cz/>

A abychom zachovali pohádkovou trojici toho, co bylo poprvé a co začíná vytvářet tradici druhé „pětiletky“ společných knihovnických setkání, je zapotřebí připomenout, že akci poprvé organizovala vedoucí oddělení služeb knihovnám SVK HK Mgr. Andrea Součková.

Všechna „poprvé“ se osvědčila a dávají možnost úspěšně navázat na tradici slavnostního ocenění záslužné knihovnické práce. Znovu je zapotřebí připomenout, že se nejedná o soutěž, ale o veřejné poděkování za příkladnou knihovnickou práci. V letošním roce byla na poradě ředitelky krajské a pověřených knihoven schválena mírně upravená pravidla pro nominace a udělování titulu Knihovnik/Knihovnice Královéhradeckého kraje. S pravidly, stejně tak jako s fotografiemi z jednotlivých setkání a seznamem Knihovníků/Knihovnic Královéhradeckého kraje se můžete seznámit na webu SVK HK v oddíle Pro knihovny.³⁾ Ve zpravodaji vám letošní oceněné knihovnice (skutečně byly letos oceněny jen ženy) představíme na titulní stránce a v rubrice Kdo je.

Slavnostní předání ocenění vyznamenaným knihovnicům bylo zářmováno hudebním vystoupením. Na flétnu hrál pan Martin Brunner, šéf a dramaturg hradeckého festivalu Jazz Goes to Town.

Následovala krátká informace o celostátní soutěži Vesnice roku a o průběhu jejího krajského kola, ve kterém letos získala Cenu hejtmána Královéhradeckého kraje za moderní knihovnic-

ké a informační služby Knihovna u Mokřinky Mokré. Tato knihovna byla v krajské soutěži oceněna již podruhé (2009) a opětovně byla nominována do celostátní soutěže Knihovna roku. Paní knihovnice **Dagmar Honsnejmanová** a paní starostka Blance Kučerové předaly malé poděkování za úspěch v krajském kole ředitelka SVK HK a předsedkyně SKIP Východní Čechy.

Vyznamenané knihovnice byly postupně představeny pracovníci oddělení služeb knihovnám SVK HK Evou Semrádovou a Andreou Součkovou. Text byl doprovázen prezentací fotografií z knihoven, ve kterých oceněné knihovnice působí. V kategorii neprofesionálních knihovnic ocenění převzaly: **Eva Kloučková** ze Stěžírky, **Libuše Strouhalová** ze Skuřiny, **Milena Havlová** z Vlkova, **Pavlna Pleslová** ze Záměli a **Jana Podlíná** z Pilníkova. Při předávání zaznělo několik poděkování od přítomných starostů (nebo místostarostů) a zcela neformální, lidské poděkování ze Stěžer – obce, která zřizuje knihovnu ve Stěžírkách. (V loňském roce byl mezi oceněnými knihovnicemi ze Stěžer – pan Ing. Pavlíček – a i jemu bylo kromě oficiálního ocenění předáno také sladké ocenění od věrných čtenářů a občanů obce.) V kategorii profesionálních knihovnic byla udělena dvě ocenění – **Mgr. Věře Škraňkové** z Náchoda a **Miroslavě Dymáčkové** z Vrchlabí. Novinkou bylo společné fotografování všech vyznamenaných knihovnic s významnými hosty, kteří předávali ocenění – 1. náměstek hejtmána Královéhradeckého kraje RSDr. Ing. Otakar Ruml, předseda Ústřední knihovnické rady a ředitel Knihovnického institutu Národní knihovny v Praze PhDr. Vít Richter, ředitelka Studijní a vědecké knihovny v Hradci Králové Mgr. Eva Svobodová a členka předsednictva výkonného výboru a předsedkyně SKIP Východní Čechy Bc. Kateřina Hubertová. Slavnostní okamžiky předávání ocenění byly završeny dalším hudebním vstupem pana Martina Brunnera.

Po slavnostní části následovalo představení činnosti Střediska východočeských spisovatelů a hosta večera PaedDr. Josefa Lukáška, který je

³⁾ Pro knihovny. *Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové: příspěvková organizace Královéhradeckého kraje* [online]. Hradec Králové: Studijní a vědecká knihovna [cit. 2014-10-20]. Dostupné z: <http://www.svkhk.cz/Pro-knihovny.aspx>

nejen pedagogem a spisovatelem, ale i radním Královéhradeckého kraje. Pan Lukášek potěšil přítomné autorským čtením pohádkových příběhů z Orlických hor.

Program slavnostního večera se pomalu, ale jistě přesunul k neformální části – k rautu, který připravily pracovnice SVK HK. Během občerstvení a neformálních rozhovorů přítomných hostů, mezi kterými byli i členové slovenské kulturní delegace, s knihovníky a starosty si přítomní mohli prohlédnout výstavu fotografií „Jak vidím svou knihovnu“, kterou na základě fotografií zaslanych z jednotlivých knihoven připravilo oddělení vnějších vztahů a marketingu služeb SVK HK, nebo mohli sledovat film o stěhování Studijní a vědecké knihovny v Hradci Králové, který se jako připomínka nadcházejícího 65. výročí založení knihovny promítal v konferenčním sále.

Kontakt na autorku: bozena.blazkova@svkhk.cz

Týden knihoven 2014 v Královéhradeckém kraji

Kateřina Hubertová

Svaz knihovníků a informačních pracovníků ČR (SKIP) pořádá již tradičně první říjnový týden (6.–11. 10. 2014) akci, která spojuje všechny knihovny v republice. Letos proběhl již 18. ročník celostátní akce na podporu četby a knihoven **Týden knihoven 2014**.

Akce je směřována nejen na uživatele knihoven, ale i na ty, kteří do knihoven momentálně nechodí. Jedná se o akci, jejímž cílem je zviditelnění a zatraktivnění knihoven, aby byli IN ti, kteří do knihovny chodí, a ne naopak!

Knihovny obvykle své aktivity v Týdnu knihoven (TK) rozdělují mezi všechny skupiny svých uživatelů, a to i mezi ty potenciální, a snaží se jim atraktivně předvést své služby a možnosti.

Týden knihoven 2014 je čerstvě za námi. Jak to tedy letos probíhalo? K akci se přihlásilo přibližně stejné množství knihoven jako v letech předchozích, tj. cca 400 knihoven. SKIP si dal jako obvykle vypracovat mediální analýzu, která bude k dispozici na webu SKIP ČR.

V letošním roce byly v rámci této celostátní

akce představovány, mimo veřejné knihovny, **knihovny muzeí a galerií**, které se do Týdne knihoven 2014 zapojily prostřednictvím celoroční vzpomínkové kampaně vyhlášené Asociací muzeí a galerií ČR, nazvané „**Muzea a Velká válka aneb 100 let od vypuknutí I. světové války**“.

I některé obecní a městské knihovny připravily svůj program k TK s tematikou I. světové války. Ostatní se držely osvědčených aktivit. Návštěvníci mohli v knihovnách využít například: čtenářské amnestie, dny otevřených dveří, burzy vyrazených knih, přihlašování nových čtenářů bez poplatků, výstavy, besedy, výtvarné a literární soutěže, Velké říjnové společné čtení, maratón čtení, divadelní představení, prodlouženou provozní dobu, noční či komentované prohlídky knihoven. A to vše jak pro veřejnost, tak pro školní kolektivy.

Z Královéhradeckého kraje se do TK registrovalo svými akcemi 30 knihoven, což není vůbec málo. Při jejich procházení mohly zaujmout například tyto:

Heldova městská knihovna **Třebechovice**

pod Orebem nabídla mimo jiné posezení nad starými pohlednicemi města a pro děti odstartovala soutěž O poklad starého knihovníka.

Knihovna ve **Rtyni v Podkrkonoší** nabídla svým uživatelům nový katalog Carmen.

V Městské knihovně **Nové Město nad Metují** diskutovali občané s veřejnou ochránkyní práv, ombudsmankou Annou Šabatovou, na téma sociální péče o stárnoucí rodiče. Téma bylo zvoleno hlasováním.

Zcela výjimečnou výstavu mohli návštěvníci zhlédnout v Městské knihovně ve **Vamberku**. K vidění byla unikátní kopie největší ručně psané knihy světa Codex Gigas. Maketu vázal v žamberkém knihařství pan Jiří Fogl, se kterým bylo možno v knihovně i besedovat.

K uplácení čtenářů se uchýlila Knihovna Kryštofa Haranta v **Pecce**. Za jakoukoliv vý-

půjčku v TK byli návštěvníci knihovny zařazeni do slosování o ceny. Navštívit knihovnu se tak opravdu vyplatí! ☺

Hradec Králové – knihovny působící na území města oslavují TK společně. Již druhým rokem pořádají Týden královéhradeckých knihoven a své akce koordinují do jednotlivých dnů. Akci královéhradeckých knihoven udělil záštitu primátor statutárního města Hradec Králové, MUDr. Zdeněk Fink. Slavnostní zahájení proběhlo v pondělí v přednáškovém sále Muzea východních Čech, kde se v komponovaném pořadu představily všechny spolupracující knihovny: Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové, Knihovna města Hradce Králové, Společensko-vědní a Přírodovědecká knihovna Muzea východních Čech, Farní knihovna v Hradci Králové, knihovna Galerie moderního umění, Univerzitní knihovna Univerzity Hradec Králové, Středisko vědeckých a knihovnických informací Farmaceutické fakulty Univerzity Karlovy v Praze a Lékařská knihovna Lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Hradci Králové. Každá z knihoven připravila pro své i potenciální čtenáře kromě komentovaných prohlídek také řadu individuálních aktivit, které probíhaly po celý TK.¹⁾

Knihovna města Hradce Králové (resp. Centrum celoživotního vzdělávání Vertex a 11 poboček po celém území města) měla ve svém programu úctyhodných 26 akcí pro veřejnost. Zároveň se jí podařilo letošní TK zahájit něčím zcela mimořádným. V sobotu 4. 10. 2014 statutární město Hradec Králové před Knihovnou města Hradce Králové slavnostně otevřelo Lavičku Václava Havla. Pamětní místo věnované Václavu Havlovi tvoří dvě křesílka spojená stolečkem, jímž prorůstá lípa, které výtvarně pojal Bořek Šípek. Lavička je (po Praze a Českých Budějovicích) třetí instalací v České republice, celkově sedmou ve světě.²⁾

Přestože je Týden knihoven chápán vedle jarní Noci s Andersenem jako jedna z největších mediál-

¹⁾ Podrobnosti o akcích zahrnutých v Týdnu královéhradeckých knihoven naleznete na webu Studijní a vědecké knihovny v Hradci Králové:

<http://www.svkhk.cz/getattachment/ca5539ab-95e3-4891-9bba-509ebd1fce52/6---10--10--TYDEN-KRALOVEHRADECKYCH-KNHOVEN.aspx>

²⁾ Informace o akci lze najít na webu Knihovny města Hradce Králové: <http://www.knihovnahk.cz/pro-media/mediaalni-vystupy/tiskove-zpravy>

ních knihovnických událostí roku, počet knihoven, které své akce registrují, není nijak závratný. Je to zčásti i proto, že knihovny akce k TK sice pořádají, čas na vyplnění elektronického registračního formuláře jim už ale nezbyl. Zpětně se pak dozvídáme o tom, co a kde se událo, jaksi utajeně, skoro partyzánsky. Knihovny nepovažují přihlašování za až tak důležité jako akci přímo nabídnoutou a konzumovanou čtenáři. O knihovnách se v médiích nepíše příliš často. Knihovny jsou dobře fungujícím tichým přístavem bez skandálů. A když je šance

upoutat hromadnou akci, ohromit republiku masou knihoven, nemáme (v některých případech) sílu na vyplnění dotazníku... Není to škoda? O knihovnách by mohlo být v médiích slyšet daleko víc. Do diářů si tedy poznamenejte 19. ročník Týdne knihoven 5.–11. 10. 2015. A ať je slyšet! ☺

Kontakt na autorku: hubertova@knihovnahk.cz
Informace o celostátní akci (na webu SKIP):
<http://www.skiper.cz/akce-a-projekty/akce-skip/tyden-knihoven>

Příměstské letní tábory v SVK HK a KMHK

Milé čtenářky, milí čtenáři, pokud se právě podivujete nad názvem článku – čtete správně. ☺ V době, kdy pročítáte stránky zimního čísla zpravodaje a možná právě propadáte předvánočnímu stresu, rozhodli jsme se vrátit do doby letních dní a dovolených a věnovat článek příměstským letním táborům (pořádaným krajskou a městskou knihovnou v Hradci Králové). Z výsledků průzkumu čtenosti zpravodaje U nás totiž vyplynulo, že ve zpravodaji postrádáte tipy na práci s dětmi. Oba příspěvky by vám mohly určitá vodítka poskytnout. V příštím čísle, prvním v roce 2015, naleznete článek, kde se na oba popsané tábory zaměříme detailněji a tentokrát ryze z praktického hlediska.

Škola ve vědárně... opět

Vanda Vaničková

Čtvrtý prázdninový týden patřil ve Studijní a vědecké knihovně v Hradci Králové dětem, vzdělávání a přírodě. I díky otevřené náruči knihovny a úspěchu prvního ročníku (článek Škola v knihovně? O prázdninách ano!, číslo 3 z roku 2012) jsem se rozhodla spolu s týmem lektorek uspořádat pokračování. Je moudré připustit si, že dvakrát do jedné řeky opravdu nevstoupíš, a proto i celá koncepce včetně tématu akce byla lehce odlišná.

Příměstská letní škola 2014, Svět kolem nás, se konala od 21. do 25. července 2014 a byla určena žákům druhého stupně ZŠ a víceletých gymnázií. Projekt byl finančně podpořen díky grantové výzvě odboru životního prostředí Magistrátu města Hradec Králové zaměřené na environmentální osvětu mládeže. Každý den letní školy jsme věnovaly jed-

nomu tématu (Udržitelný rozvoj; Člověk jako pátý živý; Přírodní zdroje; Globalizace; Hradec Králové, místo, kde žijeme), do kterého byl laděn teore-

za dobrodružstvím. Děti si kromě zážitků a nových přátelství odnášely i cestovatelské deníčky (plné fotografií, map, poznámek a zajímavostí).

Příměstský tábor byl určen čtenářům Knihovny města Hradce Králové do 15 let.

**Eva Maurová, Kateřina Smrcová
a Jana Benešová**

Vždycky se těšíme. Vždycky je to ONO! A o čem to mluvíme? Přece o Knihovnické dílně v rámci festivalu Jičín – město pohádky.

Druhý zářijový týden (9.–11. 9. 2014) nás čekalo příjemné prostředí jičínské knihovny s programem Knihovnické dílny. Letošní motto festivalu bylo: Pelíšek, pelíšky, pelášení. Pelíšek – duch, ochránce a patriot Prachovských skal. Pelíšky – tam se cítíme bezpečně. Pelášení – život je pohyb. Jičínská knihovna připravila třídní program, kde se letošní symboly promítly do knihovnických dílen. Programu se zúčastnilo čtyřicet kolegyň a kolegů.

První den jsme se dostali do světa pověstí a mýtů, a to společně s PhDr. Petrem Janečkem, který nás zaujal svou přednáškou vztahující se k tématům a motivům lidových pověstí. Podělil se s námi i o nové informace z oblasti výzkumu v české a mezinárodní folkloristice. Odpolední program nás zavedl do Prachovských skal za Pelíškem. Putovali jsme společně s průvodcem na slovo vzatým, JUDr. J. Veselým, gentlemanem, pořadatelem jičínského festivalu, milovníkem skal a přírody. Náročná pěší túra s tak okouzlejícím vyprávěním se stala pro nás účastníky spíše osvěžením a obohacením. Navštívili jsme přírodní koupaliště, kde sídlí duch skal Pelíšek. Představuje se nám v podobě dřevěné plastiky dle návrhu Ladislava Horáka. V klidném prostředí přírody jsme se zaposlouchali do místních pověstí. Nabíjení energií jsme se vrátili a občerstvili před dalším programem, který následoval. Tím byl zážitkový seminář MgA. V. Křesadlové

Kontakt na autorku: pozivilova@knihovnahk.cz
Fotogalerie z Cesty kolem světa (na webu KMHK):
<http://www.knihovnahk.cz/pro-deti/fotogalerie/>
primestsky-tabor-u-velryby-cesta-kolem-sveta

18. setkání v Jičíně

a Ph.D. H. Langerové, věnovaný mytologii, bájím a pověstem. Všichni zúčastnění se přenesli do doby stvoření Adama a Evy, tj. na počátek lidstva do období před cca 6000 roky. Rozebírali jsme tento biblický příběh a ostatním k němu představovali svá vysvětlení. Obě lektorky byly úžasné, a všichni jsme si tak večer nadměru užili. Pracovní noc zakončil Radovan Sál, který nám na dobrou noc přečetl vlastní pověst o Pelíškovi.

Druhý den Knihovnické dílny začal seminářem známého a kultivovaného českého moderátora pana Alfréda Strejčka a týkal se osvojení hlasové, dechové a výslovnostní techniky. Zaměřil se na správné posazení hlasu, na důstojnou prezentaci, umění zaujmout a zbavit se trémy. Přednášející nás odzbrojoval svým šarmantním verbálním projevem, přirozenou gestikulací. Jak dobře se panu Strejčkovi podařilo nás něco naučit, to ať posoudí naši budoucí posluchači. Odpoledne jsme pokračovali podnětnou přednáškou

doc. PaedDr. Jaroslava Tomana, CSc., z Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích na téma Podíl knihovnických aktivit na rozvoji dětského čtenářství. Humor v dětské literatuře. Vrcholem dne bylo večerní vystoupení Alfréda Strejčka a jeho hostů Jitky Morávkové a Radky Tesárkové s literárním pořadem Žebřík do nebe, který byl věnován tvorbě Jana Skácela. O hudební doprovod na netradiční nástroj hang drum se postaral Jiří Šámal. Večer byl spojen s oslavou dokončené rekonstrukce v jičínské knihovně.

Třetí den jsme ve volném čase navštívili spoustu inspirativních pořadů v rámci festivalu Jičín - město pohádky a hlavně kolokvium na téma „Kudy z pelíšku ven?“ v jičínském zámku. O tom, že i v tuzemských pelíšcích můžeme čerpat zásadní poznatky pro porozumění dynamice rodiny se všemi potížemi, nás na základě svých vlastních zkušeností přesvědčili psychoterapeuti PhDr. Trapková a MUDr. Chvála. Oba jsou čelní představitelé české rodinné terapie a psychosomatické medicíny, autoři mnoha odborných publikací, ovšem tentokrát příznačně použili klinický materiál ze všeobecně známého Hřebejkova filmu.

Při odpoledním ukončení tří denního setkání jsme u kávy Knihovnickou dílnu zhodnotili a probírali otázky, které pokládáme za potřebné v naší práci řešit a které by se mohly stát inspirací pro program dalšího ročníku Knihovnické dílny v Jičíně.

Kontakty na autorky:

maurova@knihovnanm.cz,

smrcova@knihovnanm.cz,

benesova@knihovna.jicin.cz

Web knihovny: <http://knihovna.jicin.cz/>

Knihovnická dílna 2014

Jana Sehnalová

Dovolte mi, abych se s vámi podělila o informace, jež jsem získala na Knihovnické dílně, která se konala ve dnech 2. a 3. 10. 2014 v Městské knihovně v Praze.

Čtvrtek 2. října 2014 se nesl ve stylu hesla: „Co bychom měli vědět, znát a zkoušet...“. Nejprve se nám představily vítězné knihovny ze soutěže Knihovna roku: z roku 2011 Místní veřejná knihovna Vavřínec-Veselice, z roku 2012 Obecní knihovna Ratíškovice a z roku 2013 Knihovna dr. Emanuela Bořického Milín. Prezentace ukázala, že se tyto knihovny staly po rekonstrukci místy s úžasnými, moderními interiéry, které nabízejí bohatou škálu služeb a akcí. Líbil se mi nápad

z Ratíškovic, kde umístili do parku „knihobudku“ s knihami pro nedočkavé čtenáře. V Milíně zase mají nízkoprahový klub a na zahradě knihovny lezeckou stěnu. Žasnu nad kreativitou kolegyně.

Poté Ing. Pavel Cimbálník z Městské knihovny Přerov pohovořil o soutěži Biblioweb, jejíž 15. ročník letos proběhl. Nastínil nová kritéria hodnocení, o kterých by se měla vést v knihovnických kruzích diskuse. Upozornil na některé chyby knihovnických webů.

Velmi zajímavá byla také přednáška RNDr. Tomáše Řeháka z Městské knihovny v Praze o ekonomické návratnosti knihoven prakticky. Na příkladu fiktivní knihovny z malého

města předvedl, jak lze změřit hodnotu služeb knihovny. Zcela prakticky nám ukázal, jak vyčíslit efektivnost knihovny. Jedná se o úžasný argument, jak obhájit činnost knihovny na vysoké úrovni. Na toto téma byla vydána příručka „Neocitelné služby knihoven a jak je ocenit“.

Mgr. Zlata Houšková pohovořila o dialogu mezi generacemi, o stárnutí české populace a potřebě řešit s tím související problémy. Seznámila nás s projektem BiDi 2, jehož cílem je analyzovat dopady důchodové reformy.

Na téma navázala PhDr. Hana Mazurová, která přítomně seznámila se vznikem nové sekce SKIP, tentokrát 60+. Zároveň nás pozvala na listopadovou konferenci k tématu seniorů do Chrudimě.

Po bohatém programu jsme měli možnost navštívit nově otevřenou pobočku Městské knihovny v Praze v Holešovicích.

Druhý den Dílny (nazvaný „České knihovny – umíme prorodinné aktivity?“) mě velmi oslovilo vystoupení Mgr. Petra Čápa z Úřadu vlády ČR a Markéty Dvořákové z Národní sítě MAS Brdy-Vltava, které informovalo přítomné o příležitosti pro veřejné knihovny v rámci projektů MAS ve venkovském prostředí. Vzhledem k tomu, že se jedná o programovací období 2014-2020, je toto téma velmi aktuální. MAS nyní vytvářejí strategie rozvoje území, které vyvěšují na weby k připomínkovaní. Pro knihovny je velmi důležité se

do připomínkování aktivně zapojit a prosazovat své potřeby. Knihovny by se měly stát partnery pro jednání v rámci MAS.

Dále pohovořila prezidentka sítě mateřských center Mgr. Rut Kolínská o spolupráci center s knihovnami.

Dílnu ukončil svým vystoupením ředitel Městské knihovny Rožnov pod Radhoštěm Bc. Pavel Zajíc, který nás seznámil s praktickými nápady a zkušenostmi z jejich knihovny. Kladl důraz na akce, které se dělají mimo prostor knihovny. Např. lampionový průvod městem Broučci pro děti a jejich rodiče, jehož cílem je propagace dětského čtenářství. Další zajímavou aktivitou jsou Večerníčky na kamenech s cílem propagace klasického čtení pro děti. Akce se koná celý týden v červnu.

Co říci závěrem? Dílna byla nesmírně inspirativní. Je mi líto, že z našeho kraje jsem tam viděla tak málo známých tváří. Já si odvážím velmi cenné informace o grantech EU na léta 2014-2020. Byla bych ráda, kdyby se knihovny staly pro MAS partnery, se kterými by se v plánech rozvoje regionu počítalo.

Kontakt na autorku: sehnalova@mkrtyne.cz

Prezentace a další informace z akce:

<http://www.skipcr.cz/odborne-organy/sekce-verejnych-knihoven/akce-sekce-verejnych-knihoven/knihovnicka-dilna-2014>

Knihovny současnosti v Olomouci 2014

Andrea Součková

Ve dnech od 9. do 11. září se konal již 22. ročník tradiční konference **Knihovny současnosti 2014**. Knihovnická veřejnost se po tři dny setkávala v areálu Univerzity Palackého v Olomouci a řešila aktuální problematické otázky a výzvy, se kterými se současné knihovnictví potýká.

První den konference byl zahájen Mgr. Evou Svobodovou, místopředsedkyní SDRUK, úvodním slovem přítomně přivítal také Ing. Jiří Rozbořil, hejt-

man Olomouckého kraje, Mgr. Miroslav Rovenský, náměstek ministra kultury, a ředitelka Vědecké knihovny v Olomouci RNDr. Jitka Holásková. Poté následovalo **předávání medailí Z. V. Tobolky**. Komise v čele s Ing. Alešem Brožkem, členem předsednictva rady SDRUK, se zhostila nelehkého úkolu a ze 14 nominovaných nakonec vybrala pět odborníků. Ocenění byli **PhDr. Zdeňka Friedlová** (ředitelka Krajské knihovny Tomáše Bati ve Zlíně),

RNDr. Tomáš Řehák (ředitel Městské knihovny v Praze), **Mgr. Marie Balíková** (vedoucí oddělení národních věcných autorit a věcného zpracování NK ČR), **Ing. Martin Lhoták** (ředitel Knihovny Akademie věd ČR) a **PhDr. Hana Nová** (vedoucí oddělení periodik NK ČR). V odborné části nazvané **Trendy rozvoje knihoven** vystoupili se svými příspěvky zahraniční hosté ze Skandinávie. Jako první se o své zkušenosti podělila emeritní ředitelka Městské knihovny v Oslu **Liv Saeteren**. Program prvního dne obohatily také dámy **Monica Dahlgren**, vedoucí kulturního oddělení úřadu Sigtuna, **Lena Gustafson Randau**, ředitelka Městské knihovny v Märstě, a **Zuzana Helinsky**, konzultantka pro knihovnictví, přednáškou zaměřenou na rozvoj knihoven v regionu Sigtuna. Méně zběhlí v anglickém jazyce jistě uvítali simultánní překlad, který byl pro účastníky zajištěn.

Program druhého dne konference byl velmi nabídnutý, a tak měli méně rozhodní jedinci (jako já) pravděpodobně problém, který z tematických bloků si zvolit. Od ranních hodin až do pozdního odpoledne totiž probíhal program zároveň na třech místech Právnické fakulty UP v Olomouci – v aule,

přednáškovém sále i učebně. V přednáškovém sále probíhaly bloky **Řízení lidských zdrojů** a **PR marketing knihovnických služeb**, aktuálně velmi diskutovanou problematiku **Katalogizační pravidla RDA v širších souvislostech**, **Služby knihoven pro produktivní generaci** a **Centrální portál knihoven a služby** bylo možné vyslechnout v aule. Učebna zase skýtala možnost účastnit se workshopů na téma **Současná společnost – výzva pro knihovny** (s Liv Saeteren), **Metody fundraisingu aneb Agresivní marketing může pomoci knihovně přežít** (se Zuzanou Helinsky) anebo na téma **Mezi žraloky (o bezpečnosti internetu)** (s Pavlou Kovářovou z KISK FF MU v Brně). Já osobně jsem strávila druhý den konference v přednáškovém sále a následně i v aule; ze zhlédnutých příspěvků mě velmi zaujala přednáška **PhDr. Zuzany Šidlichovské** z FF UK v Praze **Řízení lidských zdrojů v knihovnách – obecný úvod do problematiky**. Zájemci o tuto problematiku jistě ocení vymezení personálních specifik, hrozeb a příležitostí spojených se zaměstnaneckou strukturou knihoven (SWOT analýza). Další příspěvek, který bych zde také ráda zmínila, byl nazván **Mladí dospělí – nová cílová skupina**. **Mgr. Pavlína Lonská** z ÚISK UK v Praze se v něm zabývá věkovou kategorií mezi 25-35 lety, u které dochází k významnému poklesu návštěvnosti knihoven. Autorka poukazuje na příklady dobré praxe z dánských a švédských knihoven, které lze při práci s mladými dospělými považovat za inspirativní. V souvislosti s přechodem na nová katalogizační pravidla zajisté mnozí z nás ocení celou sekci věnovanou **RDA** a také by nikomu neměl uniknout připravovaný **Centrální portál českých knihoven**. (V zimním čísle zpravodaje naleznete článek Centrální portál českých knihoven – včera, dnes a zítra, který obsahuje souhrn základních faktů o této problematice.) Jeden z příspěvků byl také věnovaný vám již dobře známé celoroční knihovnické kampani **Bohatství regionálních fondů** a informací v našich knihovnách, která vychází z královéhradecké koncepce rozvoje knihoven. **Regionální kampaň jako nástroj marketingu** zde představila vedoucí oddělení vnějších vztahů a marketingu služeb SVK HK **Bc. Vladimíra Buchtová**.

Třetí den konference (Aktuální stav implementace koncepce rozvoje knihoven) na úvod hovořil **PhDr. Vít Richter**. Ve své prezentaci zhodnotil

současný stav celostátní knihovnické koncepce, shrnul také dosavadní práci, která byla pro dosažení priorit dosud realizována. Velká pozornost byla věnována financování koncepce. Dále vystoupili se svými příspěvky zástupci pracovních skupin koncepce rozvoje knihoven. Velmi zajímavá přednáška **Mgr. Martina Žížaly** z Národní knihovny ČR seznámila přítomné s projektem **NAKI**, v jehož rámci se NK ČR připravuje na **přijem e-publikací. Koncepci trvalého uchování a zpřístupnění publikovaných digitálních a digitalizovaných dokumentů** a navazující aktivity v této oblasti popsal **Ing. Petr Žabička** z Moravské zemské knihovny v Brně. Na řadu přišel také opět **Centrální portál českých knihoven**, o jehož aktuálním stavu a plánovaném harmonogramu hovořil **Ing. Martin Lhoták** z Knihovny Akademie věd ČR. O výsledcích **průzkumu dostupnosti služeb**

knihoven osobám se specifickými potřebami, který proběhl v květnu tohoto roku, se posluchači dozvěděli prostřednictvím příspěvku **Mgr. Evy Cerniňákové** z Jabok – Vyšší odborné školy sociálně-pedagogické a teologické. O závěrečné slovo se postaral **Ing. Aleš Brožek**, člen předsednictva rady SDRUK. Mně se o milý, ale především nečekaný závěr postarala také firma Scanservice, která vyhlásila vítěze soutěže doprovázející celou konferenci. Účastníci měli možnost (celkem 5x) vyhrát pobyt na Šumavě. Stačilo jediné – vyplnit správnou odpověď na otázku a anketní lístek pak vhodit do příslušné nádoby. Poslední den konference se také na mě usmálo štěstí a k mému velkému překvapení se mi (poprvé) podařilo něco vyhrát. ☺

Na konferenci Knihovny současnosti vystoupily významné osobnosti českého knihovnictví; spousta z nich jsem zde nezahrnula, není ale bohužel možné věnovat ve zpravodaji dostatek prostoru všem přednášejícím a jejich příspěvkům. Ráda bych proto čtenáře odkázala na sborník,¹⁾ který je možné v e-podobě stáhnout na webových stránkách SDRUK. Pro zájemce jsou zde k dispozici také prezentace přednášejících.²⁾

Kontakt na autorku: andrea.souckova@svkhk.cz

Informace o konferenci (na webu SDRUK):

<http://www.sdruk.cz/sdruk/konference-knihovny-soucasnosti/clanek/konference-knihovny-soucasnosti/>

¹⁾ *Knihovny současnosti 14: Sborník z 22. konference...* [online]. Ostrava: Sdružení knihoven ČR, 2014 [cit. 2014-10-15]. Dostupné z: <http://www.sdruk.cz/data/xinha/sdruk/ks2014/Sbornik2014.pdf>

²⁾ Knihovny současnosti 2014 - prezentace. *Sdružení knihoven ČR* [online]. © 2014 [cit. 2014-10-15]. Dostupné z: <http://www.sdruk.cz/sdruk/konference-knihovny-soucasnosti/2014/clanek/knihovny-soucasnosti-2014-prezentace/>

Z knihovny na regionální knihovnický web

Eva Semrádová

V minulém čísle zpravodaje jsme si v článku Z knihovny na web, z webu do knihovny společně připomněli vznik webových stránek věnovaných odborné knihovnické problematice a jejich

význam pro celoživotní vzdělávání. Součástí článku byl tematický přehled knihovnických webů, které by měl dobře informovaný knihovník sledovat. A protože to byl seznam hodně dlouhý,

zabývali jsme se myšlenkou, jak efektivně zvládat informační přetlak. Bránou k utříděným informacím by mohly být již dnes existující portály Pro knihovny, ale v aktualizované podobě.¹⁾

Informační portál Pro knihovny Královéhradeckého kraje by měl knihovnické veřejnosti nabídnout své služby od příštího roku. Zatím můžeme jen načrtnout základní strategii, která se řídí cílem budovat **web adresně orientovaný na knihovnictví kraje** a vychází z kritérií standardu regionálních funkcí.

V **první fázi** práce na novém webu se zaměříme na formální úpravy základní nabídky, které by měly přinést zjednodušení struktury a výstižné označení oddílů. Kontinuita s původním webem nebude přerušena ani nenaroste počet kapitol.

V úvodní kapitole **Služby knihovnám** plánujeme představit náš web a charakterizovat regionální služby v kraji, k tomu připojíme krajské knihovnické koncepce, výroční zprávy o regionálních službách a kontakty na knihovny, které se starají v našem kraji o služby pro knihovny. V dalších oddílech budeme zveřejňovat informace o dotacích a projektech, souhrnná hodnocení výkonů knihoven. Oddíl Knihovnické osobnosti kraje bude doplňován v návaznosti na krajská knihovnická ocenění, zejména každoroční udělování titulu Knihovník/Knihovnice Královéhradeckého kraje.

Nejživějším prostorem webu by se měla stát kapitola **Aktuality** s chronologicky řazenými zprávami.

Význam profesního vzdělávání v posledních letech posílil, proto plánujeme kapitolu **Vzdělávání** zpřístupnit hned z hlavní nabídky. Vzdělávání bude rozčleněné na rubriky Aktuální vzdělávací akce, Archiv. Velký přínos by pro naše oddělení mohla mít (v případě, že bude využívána) také nová záložka Vaše návrhy na vzdělávací akce, která bude obsahovat formulář pro zapiso-

vání vašich námětů na školení.

Další odkaz z hlavní nabídky povede ke **Zpravodaji U nás**. Tradiční nabídku elektronického vydání chce redakční rada postupně modernizovat. Doplněna zde postupně budou také starší čísla zpravodaje. Velmi užitečným odkazem (pro celou redakční radu) by se mohl stát odkaz Vaše návrhy na články, který bude určen pro zápis návrhů témat.

Novým oddílem nejen názvem, ale i obsahem bude kapitola **Příruční knihovna**, která by měla být rozcestníkem s odkazy na legislativu, knihovnickou literaturu a informační zdroje, případně i na příbuzné obory, jako je literatura, regionální osobnosti a výročí.

Zatím bez změn zůstanou kapitoly **Adresář knihoven a Meziknihovní služby**. V souvislosti s Centrálním portálem českých knihoven se připravují nové standardy a jejich požadavkům pak přizpůsobíme i aktualizaci těchto oddílů.

V **druhé fázi** práce využijeme metodické zkušenosti a budeme se zamýšlet nad obohacením webu o nové prvky. Užitečné by bylo tematické prohledávání zpráv u kapitoly Archiv aktualit, kapitola Příruční knihovna přímo napojená na elektronický katalog krajské knihovny a také posílení propagační role webu, např. formou rubriky Doporučujeme, doplněním úvodní stránky o aktivní loga nebo adresným rozesíláním odkazů na nové zprávy formou newsletteru. Inspirace, jak aplikovat do stránek pro knihovníky atraktivní prvky digitálního zpravodajství, najdeme na internetu víc než dost, limitující jsou dostupné nástroje pro tvorbu našeho webu.

Zdokonalení nástrojů pro výrobu webu by mělo umožnit začlenění online služeb a prvků známých ze sociálních sítí. Novou kvalitou by přineslo rozčlenění obsahu webu na část veřejně přístupnou a navazující část přístupnou pouze pro přihlášené uživatele z řad knihovníků. Aktuálnost vytváření nástrojů pro uzavřenou komunitu souvisí s oblibou sociálních sítí a novým termínem

¹⁾ Knihovnické weby pro knihovníky byly novinkou přibližně před deseti lety. O jejich vzniku i potenciálu do budoucna referovaly například články:

SEMRÁDOVÁ, Eva a Božena BLAŽKOVÁ. Virtuální poradce pro knihovníky. *U nás: Knihovnicko-informační zpravodaj Královéhradeckého kraje* [online]. 2004, roč. 14, č. 3, s. 14-15 [cit. 2014-10-25]. Dostupné z: <http://www.svkhk.cz/Pro-knihovny/Zpravodaj-U-nas/Clanek.aspx?id=437>

SEMRÁDOVÁ, Eva. Webové stránky knihoven slouží také knihovníkům. *Čtenář*. 2007, roč. 59, č. 11, s. 306-307.

firemní sociální síť. (Pozn.: Firemní sociální síť podporují komunitu v aktivní spolupráci a zvyšují pocit sounáležitosti jednotlivců. Uživatelé se dozvídají o činnosti ostatních členů komunity, může jít o prostor pro spolupráci na tvorbě a sdílení dokumentů, o komunikační platformu.) Cílem těchto komunikačních nástrojů je vytváření odborné komunity za účelem spolupráce. Modifikace těchto zásad pro knihovnický web s metodickou funkcí usiluje o propojení klasických funkcí webu s prvky komunikační platformy a počítá samozřejmě se zcela dobrovolnou účastí ve virtuální komunitě. Přihlášeným členům komunity přináší nejen bohatší nabídku obsahu v podobě fotodokumentace, diskuse, online obměn, ale i vyšší bezpečnost sdělovaných informací. Z technického hlediska si můžeme tento postup přiblížit na elektronické verzi časopisu Čtenář, která se plně zobrazuje až po registraci.

Úvahy nad podobou webových stránek vyžadují spojením znalostí knihovníků s odborníky na informační technologie, a jak se ukázalo, musíme respektovat finanční bariéry. Jsme si vědomi, že budování portálu Pro knihovny je dlouhodobý a stále se vyvíjející projekt, a tak ani naznačené překážky nemusejí znamenat ústup z původně stanovených vizí. Zkušenosti z jiných oborů dokládají, že příval informací bude stále vyšší a potřeba vyhodnocovat informace, třídit je a zpřístupňovat na jednom místě se nás bude týkat.

Božena Blažková

Letos na podzim zorganizovala Krajská knihovna v Pardubicích třídní cyklus s názvem Besedník aneb Jak na ně poutavě a správně. Cílem setkání byla odborná pomoc knihovnám při přípravě akcí pro veřejnost. Garantem kurzu byla Mgr. Helena Hubatková Selucká, vedoucí Knihovny pro děti a mládež KJM v Brně.

Návrh nové struktury portálu Pro knihovny SVK HK	
Služby knihovnám	Regionální funkce Dotace a projekty Hodnocení knihoven Knihovnické osobnosti
Aktuální zprávy	Archiv aktualit
Vzdělávání	Aktuální vzdělávací akce Archiv Vaše návrhy na vzdělávací akce
Zpravodaj U nás	Aktuální číslo Archiv čísel Historie zpravodaje Vaše návrhy na články Rejstříky Vyhledávání
Příruční knihovna	Legislativa Knihovnická literatura Časopisy a informační zdroje Knihovnické organizace a školy Regionální osobnosti a výročí
Adresář knihoven	
Meziknihovní služby	

Kontakt na autorku: eva.semradova@svkhk.cz
Web knihovny:

<http://www.svkhk.cz/Uvodni-stranka.aspx>

Informační portál Pro knihovny:

<http://www.svkhk.cz/Pro-knihovny.aspx>

Živá databanka

Jedno ze setkání bylo věnováno **Databance vzdělávacích knihovnických programů**. Databanka byla pořízena za finanční podpory Ministerstva kultury ČR z grantového programu VISK 2 v roce 2013. Jedná se o společně sdílený nápadník (archiv) knihovnických programů (a nápadů). Je to zároveň i realizace jednoho z knihovnic-

kých snů zakládajících členek Klubu dětských knihoven SKIP. Autoři – pracovníci Knihovny Jiřího Mahena v Brně, jejího dětského oddělení a Centra dětského čtenářství – si zaslouží velké knihovnické poděkování za profesně poctivou práci, která využívá současné technické možnosti.

Databanka je dostupná na webových stránkách Knihovny Jiřího Mahena v Brně v oddíle Knihovnici. Každý zájemce se zde může dočíst: „Databanka slouží pracovníkům knihoven, kteří po přihlášení mohou zveřejňovat, sdílet a hodnotit lekce, vzdělávací programy, besedy a další typy programů, které knihovny realizují pro své uživatele (od dětí přes dospělé až po seniory a další cílové skupiny). Chcete-li se o databance dozvědět něco více, prohlédněte si příloženou prezentaci.“¹⁾ Dle mého názoru by uvedená prezentace měla být povinnou četbou pro všechny knihovníky, kteří chystají jakoukoli vzdělávací akci.

Nejen dle slov autorů, ale i v praxi nabízí „originalitu, inspiraci, vzdělávání, seberealizaci, seznámení a bezpečné prostředí“. Propagaci databanky byla v rámci projektu věnována poměrně velká pozornost. Databanka a výše uvedená prezentace byly postupně představeny v rámci jednotlivých regionálních klubek KDK SKIP. V našem regionu představení databanky proběhlo na schůzce klubka dne 3. 12. 2013 v Městské knihovně Náchod.

Setkání v pardubické knihovně bylo zaměřeno na představení čtyř konkrétních programů, které jsou už v databance vloženy, nebo jsou alespoň v poslední fázi příprav před vložení. Lektori se praktickými ukázkami snažili přiblížit přítomným vlastní cestu přípravy programů i jejich eventuální úpravy potřebné k vložení do databanky. Účastníci semináře tak měli možnost si uvědomit, že na začátku každého z 50 dosud vložených programů byly poznámky podobné těm jejich (papíry s více či méně popsány aktivitami, které při konkrétní akci děláme). Rozsah článku mi nedovoluje zabývat se podrobně jednotlivými příspěvky, i když byly velmi rozdílné a skutečně názorně ukazovaly různé stupně kreativity, kterou je zapotřebí ukázat (upravit dle závazných pravidel) a podřídít společnému cíli – sdílení databance.

Z každého příspěvku jsem se pro čtenáře snažila vybrat to nejpodstatnější poselství: **Citujme, citujme, citujme** (*pomůžeme nejvíc sobě, o druhých nemluvě – lektorka Bc. Ludmila Prokopová, KJM v Brně*), **Naučme se být líní** (*nechme pracovat druhé, nejvíce se totiž naučí ten, kdo něco dělá* ☺ - lektor Míla Linc, Městská knihovna v Praze), **Spolupráce se školami musí být systematická a dobře promyšlená** (*měli bychom být pro školy rovnocennými partnery – lektorka Mgr. Alena Budková, Městská knihovna v Sedlčanech*), **Sdílejme systémově** (*využívejme společnou databanku a nezneužívejme konferenci Andersen častým voláním o pomoc pět minut po dvanácté – lektorka Mgr. Jitka Kyclová, Krajská knihovna v Pardubicích*).

¹⁾ HUBATKOVÁ SELUCKÁ, Helena. *Na začátku byl Andersen...* [online]. [cit. 2014-10-25]. Dostupné z: http://knihovnici.data.quonia.cz/Prezentace_databanka_rozsirena_1.pdf

sdílení do databanky. A to vše podle hesla „Nejvíce se naučí ten, kdo dělá“.

Doporučené články:

HUBATKOVÁ SELUCKÁ, Helena. Na začátku byl Andersen. *Jak zařadit naši knihovnu mezi vzdělávací instituce aneb Informační vzdělávání uživatelů v teorii i v praxi*. 2013, roč. 23, Volná příloha knihovnicko-informačního zpravodaje U nás, s. 40-41.

DYMÁČKOVÁ, Lucie. Databanka vzdělávacích programů SKIP ČR Klubu dětských knihoven. *Čtenář: měsíčník pro knihovny*. 2014, roč. 66, č. 5, s. 181-183.

Kontakt na autorku: bozena.blazkova@svkhk.cz
Databanka vzdělávacích knihovnických programů na webu (Knihovny Jiřího Mahena v Brně): <http://www.kjm.cz/knihovnici>

Pravidla pro meziknihovní výpůjčky v pohybu

Eva Semrádová a Lenka Málková

„Centrální portál českých knihoven vám umožní získat požadované dokumenty... kdykoli, odkudkoli a kdekoli.“¹⁾ Aby se tato myšlenka dala splnit, bude Centrální portál českých knihoven potřebovat ke své existenci knihovny fungující v celistvém systému pod heslem spolupráce, sdílení, pohotovost, aktivita. V rámci příprav na uvedení portálu do provozu se formulují nejen zcela nové postupy propojení knihoven, ale analyzují se i stávající kooperační systémy. Jedním z nejstarších (poprvé v knihovním zákoně z roku 1959) je systém, který klade knihovně za povinnost poskytovat meziknihovní výpůjční službu. A právě tento systém byl v letošním roce podroben celostátnímu šetření.

Podmínky pro MVS jsou popsány v knihovním zákoně, přesto analýza odhalila řadu různých přístupů k poskytování meziknihovních výpůjček. Objem meziknihovních služeb není malý,

přes meziknihovní služby projde ročně 300 000 požadavků. Úspěšnost kladného vyřízení dosahuje vzhledem k dostupnosti elektronických katalogů téměř 95 %. Finanční náklady na poštovné dosáhly v loňském roce 7,5 milionu Kč, a to je potřeba vzít v úvahu, že pro značnou část výpůjček byly zvoleny alternativní způsoby dopravy (například společný rozvoz s výměnnými soubory). Problém je v tom, že některé knihovny různým způsobem omezují dostupnost dokumentů, jiné knihovny řeší přes MVS svou nedostatečnou akvizici. Jsou knihovny, kam putují žádanky z jiných knihoven častěji, než to odpovídá jejich postavení v systému knihoven, a to jen proto, že jsou při vyřizování požadavků rychlejší a ochotnější než jinde. Ani poučení uživatelů o existenci MVS není všude samozřejmostí. Rozdílný je rozsah služby, rychlost, propagace i výsledná cena. A to není vhodné východisko pro realiza-

---

¹⁾ *KNIHOVNY.CZ – Centrální portál českých knihoven* [online]. [cit. 2014-10-24]. Dostupné z: <http://www.knihovny.cz/>

ci základního principu knihovnické koncepce, tj. „rovného přístupu ke službám“.

Závěry průzkumu v oblasti MVS publikovává Mgr. Ivo Kareš, předseda Sekce SDRUK pro služby a ředitel Jihočeské vědecké knihovny v Českých Budějovicích, a Karolína Košťálová, vedoucí oddělení referenčních a meziknihovnických služeb NK ČR, v rámci letošní konference Knihovny současnosti.²⁾ Dílčí výsledky šetření, které uskutečnila za Královéhradecký kraj na jaře letošního roku Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové, celostátní trendy jen potvrzují. Za jeden rok se v Královéhradeckém kraji vystaví téměř 10 000 žádank o poskytnutí MVS, z toho jen 5 % putuje mimo kraj, ostatní jsou vyřešeny v krajské knihovně nebo v městských knihovnách. Největší počet zájemců o meziknihovnické výpůjčky nenajdeme mezi vesnickými knihovnami, ty řeší i konkrétní požadavky svých uživatelů nejprve přes regionální služby a výpůjčku z výměnných fondů. Z průzkumu vyplynulo, že nejčastěji vyřizují svým uživatelům meziknihovnické výpůjčky větší městské knihovny. Rozdíly v objemu této služby u srovnatelných knihoven jsou až několikanásobné, takže se nabízí otázka, zda tato skutečnost více než s akvizicí a kvalitou fondů nesouvisí s propagací nebo s finanční náročností služby. Tento závěr podporuje i častá neúplnost nebo dokonce absence informací o MVS na webech knihoven. Sonda do oblastí finančních nákladů ukázala, že pracovníci našich knihoven aktivně vyhledávají úsporná řešení v distribuci MVS a čtenářský poplatek se v mnoha případech neváže na výši poštovného, ale je stanoven paušálně, a nemusí tedy odpovídat skutečným nákladům. Opodstatněný je i názor, že poplatek je pro čtenáře limitující a je regulačním prvkem pro objem požadavků. Příliš vysoké náklady odrazují od využívání MVS, služba zdarma s sebou nese projevy neukáznutosti uživatelů, kteří nerealizují

objednanou výpůjčku a knihovně vznikají zbytečné náklady.

Na celostátní analýzu současného stavu MVS navazují návrhy na přesnější formulaci metodických zásad pro poskytování a financování MVS jak ze strany SDRUK, tak ze strany Národní knihovny. Aktualizaci Metodických pokynů pro meziknihovnické služby v ČR³⁾ se 6. 11. 2014 v Národní knihovně v Praze věnovala Sekce pro služby SDRUK. Jednání se účastnila Mgr. Lenka Málková, vedoucí odboru služeb SVK HK, a tak se čtenáři U nás mají nyní možnost seznámit s výsledky tohoto setkání. Nejvýznamnější změny a dodatky, které byly odsouhlaseny, jsou tyto:

Do systému meziknihovnických služeb jsou zahrnuty i knihovny pověřené výkonem regionálních funkcí, které mají povinnost knihovnám městským a obecním v rámci své působnosti poskytovat kromě jiných služeb i meziknihovnické výpůjční a reprodukční služby.

Objednávky meziknihovnických služeb mohou být vyřizovány ze zdrojů tištěných, z digitálních knihoven, z licencovaných databází a z dalších typů dokumentů dostupných ve fondech knihoven (např. CD, DVD, kazety, CD-ROM, mikrofiše, mikrofilmy atd.). Využití konkrétních zdrojů musí být vždy v souladu s platnými právními předpisy či licenčními podmínkami.

Požadavky mohou být vyřízeny výpůjčkou dokumentu, zasláním papírové kopie nebo formou elektronického dodávání dokumentů.

Uživatel, který nenajde dokument ve fondu knihovny, ve které má platnou registraci, může požádat knihovnu o obstarání dokumentu prostřednictvím meziknihovnické výpůjční služby z jiné knihovny. Toto právo vzniká i v případě, že požadovaný dokument je ve fondu jiné knihovny, která se nachází ve stejném městě.

Žádající knihovna je povinna primárně oslovit

²⁾ *Knihovny současnosti 14: Sborník z 22. konference...* [online]. Ostrava: Sdružení knihoven ČR, 2014 [cit. 2014-11-08]. Dostupné z: <http://www.sdruc.cz/data/xinha/sdruc/ks2014/Sbornik2014.pdf>

³⁾ Původní znění metodického pokynu: HUŇOVÁ, Jana. Metodické pokyny pro meziknihovnické služby v České republice. *Národní knihovna České republiky* [online]. [cit. 2014-11-10]. Dostupné z: <http://www.nkp.cz/sluzby/mvs-metpokyny>

knihovny ve svém regionu, tj. zejména knihovnu pověřenou výkonem regionálních funkcí a krajskou knihovnu.

Dožádaná knihovna vyřizuje žádanku na meziknihovní služby neprodleně po jejím doručení.

Předmětem meziknihovních služeb jsou všechny typy vydaných dokumentů. Neexistují omezení daná např. obsahem, rokem vydání, formátem dokumentu. Z MVS mohou být vyjmuty dokumenty, které mají v dožádané knihovně charakter konzervačních fondů, historických fondů či fondů určených pro prezenční studium. Jednotky, které jsou v dožádané knihovně určeny pro

absenční výpůjčky, by měly být předmětem MVS automaticky.

V souladu s doporučením ÚKR z roku 2003 by požadavky realizované v rámci jednoho kraje měly být dožádanou knihovnou poskytnuty zdarma, tj. bez účtování nákladů spojených s dopravou.

Zápis z jednání sekce naleznete na webových stránkách Sdružení knihoven ČR.⁴⁾

Kontakt na autorky:

eva.semradova@svkhk.cz,

lenka.malkova@svkhk.cz

---

⁴⁾ Zápisy z jednání sekce pro služby. *Sdružení knihoven ČR* [online]. © 2014 [cit. 2014-11-06]. Dostupné z: <http://www.sdruk.cz/sdruk/odborne-sekce/sekce-pro-sluzby/clanek/zapisy-z-jednani-sekce-pro-sluzby/>

Proměny životopisné literatury

Zuzana Hloušková

O autobiografické próze jako takové jsme již na stránkách časopisu U nás jedno povídání uveřejnili (1/2013). Autor článku P. Pešát se v něm věnoval především klasické tvorbě v tomto žánru. Autobiografická próza obvykle představuje formu biografické prozaické literatury, v níž je autor sám protagonistou díla. Zatímco spisovatel biografii líčí život nějaké určité významné osobnosti, přičemž čerpá často z různých pramenů (dokumentů, dopisů atd.), pisatel autobiografické prózy zachycuje delší část svého života, případně jen některé jeho významné úseky, a vystačí si obvykle jen se svou pamětí. Autobiografickou prózu jsme také dělili do dvou základních oblastí: na uměleckou autobiografickou literaturu faktu a fabulovanou autobiografickou literaturu. Jenže žánrové hranice se pomalu stírají a životopisná literatura prochází značnými proměnami. Pojďme

se na ně nyní podívat.

Od 90. let můžeme zaznamenat obrovský rozmach literatury zaměřující se především na životní osudy známých osobností kultury, vědy a sportu. V tomto směru zaznamenal značný úspěch Vladimír Přibský se svou trilogií o legendárních českých herečkách třicátých let 20. století (Lída Baarová, Adina Mandlová a Nataša Gollová). Vedle toho vzpomínky Jana Wericha, sepsané ve skromném duchu Pavlem Chrástilem a vydané pod názvem *S úsměvem to taky jde*, téměř zapadly. V souladu s nástupem celebrity kultury se literatura faktu hemží životopisnými knihami, které se zaměřují jak na politiky, tak na herce, zpěváky, ba i celé kapely (*Americký rebel - Život Clint Eastwooda*, Mick Jagger, u nás třeba Helena Růžičková nebo Helena Vondráčková). O svůj příběh se podělí třeba Alex Ferguson, pa-

trně nejúspěšnější fotbalový trenér historie. Biograficky pojaté knihy věnované lidem, kteří přinesli vědecké pokroky, jsou spíše výjimkou (*Muž, který rozluštil hieroglyfy*). Zaručenou čtenářskou pozornost přitahují slavná jména, která jsou zárukou mediální publicity i následného prodeje (např. *Modrá planeta v ohrožení* Václava Klause nebo *Paměti a úvahy* bývalého komunistického premiéra Lubomíra Štrougala, které se objevily v čele žebříčku prodejnosti největšího českého knihkupectví Neoluxor).

Snahou moderních autorů je často objevit v životech slavných lidí nějaké temné stránky, skandály a „třinácté komnaty“ (jak se třeba snaží Václav Junek v případě českých prezidentů). Skandalizující témata mají v sobě zřejmě skrytý jakýsi magický spínač na čtenáře, proto k nám ze stránek knih promlouvají nejrůznější zločinci, sexuální devianti a mafiánští bossové. Jak jinak si vysvětlit třeba tolik žádané „šokující, výjimečné a nevdané“ *Dějiny zločinu*? Už druhého a rozšířeného vydání se dočkala zpověď *Kde domov můj*, ve které dvanáctkrát soudně trestaný Zdeněk Porský vypráví, kterak strávil celkem 18 let po různých věznicích. Do myslí jednoho z nejbrutálnějších masových vrahů v dějinách kriminalistiky, o kterém mimochodem HBO natočila několik dokumentů, se můžeme vydat prostřednictvím knížky *Ledař*. Reportér Jaroslav Kmenta nás zase obohatil strhujícím příběhem o vládci českého podsvětí Františku Mrázkovi (vč. dalších volných pokračování). Svou *Cestu z panoptika*, kterou musela podstoupit po údajném zapletení do korupční aféry, popsala poměrně bez skrupulí Věra Jourová, v současné době poslankyně Evropského parlamentu. Ony pověstné „třinácté komnaty“ se však hledají i v minulosti. Velkou skupinu životopisné literatury dříve tvořila díla o spisovatelích typu „boj o“ (jako u Boženy Němcové, Hálka, Karla Čapka...), nyní se děje podobně, ale s využitím dosud neznámých faktů ze života daných osobností, často se záměrem „demystifikovat“. V tomto duchu je napsána třeba *Dcera národa. Tři životy Zdeňky Havlíčkové* z pera Mileny Lenderové. Někde za hranicemi

literatury faktu se pak nachází *Prsten od věvodkyně* Františka Novotného, nabízející alternativní výklad „bílých míst“ v životě Boženy Němcové.

Oblíbená jsou také vyprávění ve stylu „pravdivých příběhů“ jedinců, kteří prošli nějakou těžkou životní zkouškou, dlouhodobým týráním, domácím násilím nebo katastrofou. Např. kniha *Z temnoty* autorky Tiny Nash šokovala celou Velkou Británií svědectvím o nebývale krutém domácím násilí na poklidném cornwallském pobřeží. Ulla Fröhling se zase v díle *Ukradený život* dělí o zkušenosti získané léty týrání a ponižování v náboženské sektě (a možná bude brzy následovat česká obdoba, inspirovaná kuřimskou kauzou). Autentický popis jednoho roku života ženy s nevyčísitelnou nemocí přináší kniha Susan Spencer-Wendelové *Než řeknu sbohem*. I tragická událost, jakou byl zával chilského dolu na měď a zlato, kdy zůstalo pod 700 000 tunami skály uvězněno 33 horníků, se stala inspirací pro dílo *Pohřbeni zaživa*. Najdou se však i kultivované pokusy o odraz naší současnosti a třeba i demografického vývoje společnosti, jakým je např. *Metuzalém* Františka Koukolíka, nabízející vyprávění o stáří, čase, biologii a medicíně, ale také o smrti, lásce, tvořivosti, štěstí a moudrosti. Návod na to, jak zvládnout období po těžkém životním okamžiku, poskytnou třeba Kamila Moučková, Jan Vodňanský, Pavel Nový, Květa Fialová a další v *Rozhovorech po konci světa*, které s nimi vedl známý moderátor Martin Severa. Se zajímavými mysliteli se vedou spíš rozhovory, které pak vycházejí knižně (např. s Václavem Havlem, Ondřejem Neffem aj.).

Pokud dnes někoho zajímá něčí životopis, je v tom především touha po návoděch, jak dosáhnout životního „úspěchu“, obvykle v byznyse. O cestě ke komerčnímu úspěchu pojednává i životopis Jonyho Ive, člověka stojícího za nejlepšími produkty firmy Apple. Pozadu však nezůstávají ani čeští podnikatelé (např. *Baťa v kostce* Zdeňka Pokludy).

Pod těžkou mediální masáží pak vznikají i knihy o právě žijících panovnicích (*William, Kate a malý George*). Modrá krev zřejmě nepřestane

---

DOPORUČUJEME DO VAŠICH FONDŮ

---

mít punc lákavosti, jak dokládají třeba nedávno vydané Aristokratky z pera Stanislavy Peckové, která v nich podává obraz každodenního života mladých českých šlechticů.

Zajímavým pokusem jak přiblížit věci minulé, pohrávajícím si s formou deníku, jsou *Válečné zápisky z první světové války vojína Dolejše z Nového Strašecí* z pera autorské dvojice Alois Dolejš a Dagmar Neprašová. Jiný pohled na historické události nabízí utrpení „obyčejných“ lidí, kteří jimi museli projít. Jednou z nejúspěšnějších knih o česko-německé problematice se staly memoáry Josefa Škrábka s názvem *Včerejší strach a navazující Dějiny osobně prožité a protřpěné*. Deníkovými záznamy Ivanky Lefeuvre, signatářky Charty 77, vystěhované v rámci akce Asanace z Československa, zaujme kniha *Migrace 1982*. V poslední době se také objevují autobiografie lidí, kteří dokázali překonat sami sebe, zdatat nějakou těžkou překážku nebo přežít náročnou situaci v ohrožení života. Taková je třeba *Divočina - Skutečný příběh o nezlomnosti a hledání sama sebe* Cheryl Strayedové nebo *Hory shora* o dobytatelích himálájských vrcholů od autorské dvojice Radek Jaroš a Arnošt Tabásek. Tahákem je už samotné jméno Jakuba Vágnera, známého i z televizních pořadů, takže nemá jeho kniha *Můj*

život s rybami o čtenářský zájem nouzi.

Je také patrné, že svět se po pádu železné opony poněkud „zvětšil“. Lidé vyjíždějí nejen za hranice všedních dní, ale třeba také na humanitární či diplomatické mise, riskují i vlastní životy, často pod hlavičkou investigativní novinářiny. A samozřejmě o tom neváhají psát knihy. Obyčejné životy v Severní Koreji tak popisuje Novinářka Barbara Demicková ve své knize *Není co zdivit*. Za knihu *Tichý dech*, obsahující zápisky českého lékaře, který zachraňoval životy v krizových oblastech afrického Konga a na Haiti, získal dokonce Jan Trachta ocenění Objev roku knižní ceny Magnesia Litera 2014. Je vidět, že literatura faktu má ještě co českému čtenáři nabídnout.

Zdroje:

MOCNÁ, D., PETERKA, J. a kol. *Encyklopedie literárních žánrů*. Praha – Litomyšl: Paseka, 2004.

ŠULEŘ, O. *Třináctá komnata*. Praha: Mladá fronta, 2007.

TARANENKOVÁ, I. *Možnosti autobiografickosti*. Bratislava: Ústav slovenskej literatúry SAV, 2013.

Kontakt na autorku: skrabak@email.cz

Milosrdní bratři v Novém Městě nad Metují

Lucie Koudelková

Následující článek vypráví o knize, kterou vydala knihovna v Novém Městě nad Metují již jako 7. svazek edice *Kulturní tradice Novoměstska*. Publikace mapuje působení milosrdných bratří v Novém Městě nad Metují od založení až po současnost. S řádem i knihou vás nyní seznámí sama autorka publikace, Lucie Koudelková.

Lidé byli od nepaměti sužováni různými chorobami. Zdravotní péče však nebyla vždy dostupná pro všechny, proto si je třeba uvědomit, že zejména chudší obyvatelé měli často o její zajištění nouzi. O zpřístupnění této lékařské péče se velkým dílem zasloužil Hospitálský řád sv. Jana z Boha, jehož členové si říkají milosrdní bratři.

DOPORUČUJEME DO VAŠICH FONDŮ

Zakladatelem řádu byl sv. Jan z Boha, který na vlastní kůži zakusil chudobu. Pokoušel se nemocně léčit na vlastní pěst, oslovoval další lidi a časem rozšířil řady svých příznivců. Řád však byl oficiálně založen až po jeho smrti.

Milosrdní bratři na našem území dosud působí, jejich centrem je dnes Brno. Oproti dřívějším dobám však můžeme zaznamenat velký úpadek: v současnosti se na našem území nachází pouze pět bratrů. Celkově ve světě je jich přes tisíce. Stále se snaží naplnovat své původní poslání, pečují tedy o nemocné.

Milosrdní bratři pobývali v Novém Městě nad Metují téměř tři sta let. Je tedy celkem s podivem, že toto téma dosud nikdo nezpracoval. Rozhodla jsem se proto podívat se na tento konvent detailněji. Mým cílem bylo rozšířit zpracovanou historii města. Zaměřila jsem se zejména na to, jak jsou velké dějinné události, jako například první nebo druhá světová válka, prožívány na regionální úrovni. Dále mě zajímalo, jak konvent zasahoval do dějin města. Milosrdní bratři zde nežili v izolaci, ale byli s lidmi v neustálém kontaktu.

Naprosto zásadní význam při mé práci měly archivy. Psaní jsem založila zejména na těchto pramenech a zajímaly mě především zdroje informací, se kterými ještě nikdo nepracoval. Archivní fond Milosrdní bratři se nachází ve Státním oblastním archivu v Zámrsku. Je velmi bohatý, na své zpracování zde ještě čekají například lékárenské receptury nebo notové zápisy. Nejdůležitější pro celou mou práci byly pamětní knihy. Z velké části jsou psané kurentem a německy, v českém jazyce začaly být psány až se vznikem první republiky.

Pamětní knihy milosrdných bratrů byly za druhé světové války většinou zničeny nebo ztraceny. Po skončení války proto objížděl jednotlivé konventy bratr Valentin Lepík a zaznamenával

zážitky ostatních členů řádu. Považuji za velký úspěch, že se mi nakonec podařilo najít novoměstskou pamětní knihu psanou v letech 1907-1945. Obeslala jsem několik míst a nakonec se našla v nezpracované části fondu v Zámrsku pod názvem „Dodatky“. Tento text je cenný zejména proto, že jsou zprávy psány tak, jak je bratři

prožívali. Velmi emotivní je například zápis převora Turibia Veselého o zabránění budovy kláštera gestapem. Právě kapitola o druhé světové válce je jednou z nejzajímavějších v celé publikaci.

Poslední pamětní kniha končí rokem 1945, i když byli bratři v Novém Městě nad Metují až do roku 1951. O této době se bohužel nezachovaly žádné

pramenné informace. Musela jsem tedy zapátrat v literatuře, ze které jsem se dozvěděla, že převorem byl v této době František Pechal. V Archivu bezpečnostních složek je uložen jeho spis, kde jsem zjistila, že byl perzekvován komunistickým režimem jako většina představených řádu. Po propuštění z vězení z řádu vystoupil, oženil se a měl dceru Evu. Tu jsem se snažila nalézt: měla jsem pouze její jméno a rok narození. Napadlo mě vyhledat ji přes stránku spoluzaci.cz a byla jsem úspěšná. O svém otci téměř nic nevěděla; o svém působení v řádu s rodinou nemluvil a stejně tak nic nevyprávěl ani o pobytu v nacistických a komunistických věznicích. Vyhledala jsem paní Evu Pechalovou, aby mi pomohla zaplnit bílá místa v historii konventu, a nakonec to dopadlo přesně opačně. Já jsem jí vyprávěla o tom, co se mi podařilo zjistit, a ona mi na oplátku poslala fotografie svého tatínka. V té chvíli jsem měla pocit, že má práce má smysl.

Milosrdní bratři mají právem své místo v dějinách Nového Města nad Metují. Léčili nemocné bez ohledu na jejich vyznání nebo finanční

situaci. Na závěr bych použila slova z pamětní knihy, která mluví za vše: „A tak z nepatrných počátků, z nepatrné chaloupky zbudovala železná píle a neutuchající vytrvalost lidumilný humánní ústav, který poskytuje nezištné pomoci nemocným a neduživým všech věků a všech vyznání...Budova klášterní svou výstavností slouží městu ke cti a jest jeho ozdobou. Zvláště podniknuté opravy v minulých letech uvnitř i vně kláštera, vykonané velikou péčí zdejší správy konventu, činí nemocnici tuto příjemným a útulným pobytem všem ne-

mocným, kdož neduhy své zde léčí, i těm, kdož je z lásky k Bohu za odplatu věčnou ošetřují.“

KOUDELKOVÁ, Lucie. *Milosrdní bratři v Novém Městě nad Metují*. Nové Město nad Metují: Městská knihovna, 2014, 71 s. ISBN 978-80-87743-03-4.

Kontakt na autorku:

koudelkova.krcin05@seznam.cz

Sekce SDRUK ČR pro bibliografii (3. část)

Eva Svobodová

Velkým tématem všech zasedání sekce pro bibliografii byl kooperační systém článkové bibliografie i přesto, že Národní knihovna na přelomu let 1998/1999 ustavila pracovní skupinu pro analytický popis.¹⁾ Projekt vznikl v roce 1992, kdy bylo zahájeno experimentální počítačové zpracování analytických záznamů v NK ČR a následně ve státních vědeckých knihovnách. Záznamy zpracované v systému ISIS knihovny posílaly nejprve na disketách, později prostřednictvím internetu. Mezi knihovnamí a Národní knihovnou v Praze byla v letech 1993-1998 podepisována roční kupní smlouva na soubor záznamů české článkové produkce ve strojem čitelné podobě v ceně 1 Kč za 1 bibliografický záznam. V roce 1998 byla podepsána smlouva o Sdružení pro Českou národní bibliografii, jejímž předmětem byla tvorba „souběžné ČNB poskytovaním záznamů pro ČNB s cílem dosahovat její úplnosti“.²⁾ Dodatek č. 1 se vztahoval na monografické

publikace. Dodatek č. 2 a 3 (z roku 2000) se týkal spolupráce při tvorbě a využívání analytických bibliografických záznamů článků. Tato smlouva je dosud platná. Kooperační projekt byl realizován bez větších potíží, k změnám došlo až v roce 2001, kdy v souvislosti se vznikem nových krajů bylo potřeba přerozdělit excerpční základnu souběžné regionální bibliografie a zapojit do zpracování záznamů článků i nově vzniklé krajské knihovny. Národní knihovna ČR oznámila, že do přerozdělení excerpční základny nebude zasahovat, a tak se této práce ujala sekce pro bibliografii. Klíčovým bylo její 11. zasedání (18–19. 4. 2001) v MZK v Brně. Na toto jednání byli pozváni zástupci budoucích krajských knihoven ve Zlíně, v Karlových Varech, v Pardubicích a v Havlíčkově Brodě. V roce 2002 byla excerpční základna rozdělena mezi všechny krajské knihovny. Nově vzniklé krajské knihovny však s Národní knihovnou ČR smlouvu o sdružení pro Českou

---

¹⁾ Podrobně se tématem článkové bibliografie zabývala ve svých článcích J. Anděrová, vedoucí PS pro analytický popis při Národní knihovně ČR.

²⁾ Smlouva o Sdružení pro Českou národní bibliografii. 1998. Interní materiál SVK HK.

národní bibliografii podepsanou nemají. V roce 2001 začal platit knihovní zákon, kde se v § 11 odst. 2a mimo jiné ukládá krajským knihovnám spolupracovat s Národní knihovnou ČR při zpracování národní bibliografie, a tak právník v NK ČR usoudil, že podepisovat smlouvy o spolupráci již není třeba.³⁾ Na 13. zasedání (5–6. 5. 2003) v Hradci Králové byl I. Anděrovou představen projekt KOSABI – Kooperační systém článkové bibliografie a jeho výstupů.⁴⁾ V rámci projektu mělo dojít k propojení bibliografických záznamů s plnými texty článků ze zdrojů, které byly dostupné na internetu. Do rutinní praxe se však tento projekt nedostal. V roce 2011 došlo k dalšímu zlomu ve vývoji české článkové bibliografie. Národní knihovna ČR ji přestala chápat jako součást národní bibliografie a excerpci periodik zastavila. Oddělení analytického popisu v Národní knihovně ČR bylo zrušeno, tím byl ukončen i podíl této instituce na kooperačním projektu, v rámci něhož byla budována báze ANL. Rozhodnutí vyvolalo nesouhlasnou reakci v knihovnické a bibliografické obci. Vedení bibliografické sekce podnítilo uspořádání porady (31. 3. 2011) k dané tematice v Národní knihovně ČR. Zástupci sekce pro bibliografii požádali o projednání této záležitosti na Ministerstvu kultury ČR (20. 6. 2011), mimořádně se o článkové bibliografii jednalo i v průběhu bibliografického kolokvia (2. 10. 2011) v Jihlavě a samostatně se sešli zástupci krajských knihoven také 31. 10. 2011 v Městské knihovně v Praze. Výsledkem těchto snah bylo rozhodnutí Ministerstva kultury alespoň částečně nahradit chybějící excerpci celostátních titulů seriálů rozšířením dotačního podprogramu VISK 9/1 pro zpracování záznamů článků bývalé excerpční základny Národní knihovny ČR. Pokračovat kooperativní formou v tvorbě české článkové bibliografie (ANL) do doby, než bude možné využít výstupy digitálních projektů, vytvářet rozsáhlý soubor bib-

liografických záznamů článků z českých periodik a sborníků se v roce 2012 rozhodly všechny krajské knihovny. V následujícím roce se k nim přidala Knihovna Akademie věd a v roce 2014 ještě Národní lékařská knihovna.⁵⁾ O nové situaci byla postupně informována i odborná veřejnost. Skluz v excerpce se přes veškerou snahu krajských knihoven nepodařilo do současnosti dohnat. Problematika dalšího vývoje článkové bibliografie se jevila tak závažná, že byla pro tento účel ještě na konci roku 2012 vytvořena pracovní skupina pro analytickou bibliografii (PSAB).⁶⁾ Skupina vypracovala dvě stanoviska, která byla zaslána generálnímu řediteli Národní knihovny ČR a na Ministerstvo kultury. Celý projekt směřuje k propojení bibliografických záznamů článků s jejich plnými texty. K tomu zbývají vyřešit dva závažné problémy: přesvědčit vydavatele periodik, aby pro potřeby článkové bibliografie poskytovali elektronické předlohy tištěných periodik, a pomocí moderních informačních technologií najít jednoduché a spolehlivé řešení propojení záznamů na plné texty článků.

V roce 2007 přineslo 19. zasedání sekce nové téma: Slovník českých knihovníků. Na webově stránce SDRUK byla vytvořena databáze. Stanovila se kritéria výběru knihovnických osobností a byla vypracována struktura hesel. Zpracovatelé obdrželi přístupová práva do databáze. Prvních 100 osobností zpracovala M. Nádvorníková. Na konci roku 2013 bylo v databázi 589 hesel. Vzhledem k tomu, že software už neodpovídal potřebám a nárokům na využívání databáze, bylo v roce 2013 rozhodnuto o předání dat do knihovního systému Aleph v Národní knihovně ČR. Centrální správu dat bude provádět pracovnice Knihovnického institutu. V současnosti jsou do báze v Alephu převedena data a připravuje se smlouva o spolupráci knihoven na plnění této báze.

---

³⁾ Osobní sdělení E. Lichtenbergové ze dne 13. 8. 2014.

⁴⁾ Podrobněji viz: ANDĚROVÁ, Ivana. Kooperační systém článkové bibliografie - stručný vývoj, stav v r. 2008 a perspektivy. *Ikaros* [online]. 2008, roč. 12, č. 7 [cit. 29.07.2014]. Dostupné z: <http://www.ikaros.cz/node/4897>. ISSN 1212-5075.

⁵⁾ Blíže viz: <http://visk.nkp.cz/VISK9.htm>

⁶⁾ Blíže viz http://www.sdruk.cz/data/xinha/sdruku/2013/Stanovisko_PSAB_pro_analytickou_bibliografii.pdf

Z KNIHOVNICKÝCH ORGANIZACÍ

I když se sekce pro bibliografii zaměřila především na pomoc při realizaci kooperativních projektů a nepokračovala v pořádání bibliografických konferencí (naposledy se o to její členové pokoušeli v letech 1994-1995 a výsledkem byl tematický blok Bibliografické informační působení knihoven na konferenci Knihovny současnosti v roce 1996), na tyto aktivity nerezignovala úplně. Realizovala několik tematicky zaměřených seminářů, o nichž byla zmínka výše. Posledním byl seminář České databáze (nejen v knihovnách), který v roce 2012 uspořádala sekce ve spolupráci s SVK v Hradci Králové. Cílem bylo seznámit knihovnickou veřejnost se zajímavými českými databázemi, které jsou budovány v knihovnách a ostatních institucích v České republice. Sedmáct databází bylo představeno formou prezentací, ostatní formou katalogových listů.⁷⁾

Bibliografická sekce každoročně organizuje Kolokvia českých, moravských a slovenských bibliografů, od roku 1999 společně se Slovenskou národní knihnicou a od roku 2013 se Slovenskou asociací knižnic. Čeští a slovenští partneri se v přípravě kolokvií střídají. První společné setkání pod názvem Kolokvium českých, moravských a slovenských bibliografů se konalo v roce 1999 v Košicích;⁸⁾ zástupcům české a moravské bibliografie zde byly předány pamětní medaile zakladatele slovenské bibliografie L. V. Ríznera za vklad do česko-slovenské bibliografické spolupráce.⁹⁾ Ale už předtím se čeští a slovenští bibliografové setkávali: v roce 1996 v Martině, v roce 1997 v Diviákách u Turčianských Teplic a v roce 1998 ve Žďáru nad Sázavou. Protože probíraná témata výrazně přesahují rámec klasické bibliografie, stala se z kolokvií zajímavá akce, která poutá pozornost nejen bibliografů, ale i dal-

ších knihovníků a odborníků z oblasti společenských věd. Přednášky z kolokvií jsou pravidelně uveřejňovány v ročenkách SDRUK ČR.

V roce 2013 v souvislosti s odchodem do důchodu ukončila J. Kádnerová svou činnost na pozici předsedkyně sekce pro bibliografii. Rada SDRUK přijala její návrh a rozhodla, že sekci dále povede E. Svobodová. Do budoucna si tato sekce klade za cíl dořešit otázku článkové bibliografie, ve spolupráci s Knihovnickým institutem Národní knihovny ČR bude pokračovat v kooperativním projektu Slovník českých knihovníků a nadále bude organizovat bibliografická kolokvia. Předpokládám, že další úkoly vyplynou v souvislosti s Centrálním portálem knihoven.

„Báze dat, souborné katalogy a bibliografické soupisy, se kterými informační pracovník nebo uživatel sám pracuje, musí být naplňovány kvalitními a komplexními daty. Vysoce odborná lidská práce, ať v zákulisí knihovny nebo na opačné polokouli, dosud nemizí. Požadavky na odbornou erudici, serióznost a rozhled toho, kdo primárně informace pořizuje, třídí a vybírá, vybrané ukládá, rostou. Zdůrazňuje se nutnost jediného a jedinečného pořízení a uložení s možností mnohonásobného, až nekonečného využití. Soumrak základní funkce bibliografie a osobnosti bibliografa – podle mého názoru – nehrozí, jen dostává jiné rozměry.“¹⁰⁾

Byť byla tato slova pronesena téměř před dvěma lety, neztratila nic na své platnosti.

Kontakt na autorku: eva.svobodova@svkhk.cz

Informace o sekci (na webu SDRUK):

<http://www.sdruk.cz/sdruk/odborne-sekce/sekce-pro-bibliografii/clanek/sekce-pro-bibliografii/>

⁷⁾ Stručné charakteristiky databází jsou zveřejněny na <http://www.sdruk.cz/sdruk/odborne-sekce/sekce-pro-bibliografii/clanek/seminar-ceske-databaze-prezentace/>.

⁸⁾ BÍNOVÁ, Jiřina. Sekce bibliografie Sdružení knihoven. *Sdružení knihoven České republiky*. Brno: Sdružení knihoven ČR, 2000, s. 58. ISBN 80-86249-08-5

⁹⁾ Naopak na semináři Personália v knihovnách v Brně 5.–6. 9. 2001 byla za tutéž činnost předána M. Kovačkoví medaile Z. V. Tobolky.

¹⁰⁾ BÍNOVÁ, Jiřina. Bibliografie a informace v knihovnách. *Knihovny současnosti '96*. Brno: Sdružení knihoven ČR, 1996, s. 125. ISBN 80-902199-3-4. Dostupné také z: <http://www.sdruk.cz/sdruk/publikacni-cinnost/clanek/knihovny-soucasnosti-1996-sbornik>.

Ohlédnutí po letech aneb Čím žila Sekce veřejných knihoven SKIP na přelomu tisíciletí – 2. část

Milena Kodýmová

Velkou pozornost jsme v sekci věnovali venkovským knihovnám a chtěli jsme zlepšit podmínky pro jejich práci. To předpokládalo navázat spolupráci se samosprávou, která je jejich výlučným zřizovatelem, a přesvědčit ji o výhodách dobře fungující knihovny v obci. Příležitost se naskytla, když jsem náhodou objevila existenci **Spolku pro obnovu venkova** (SPOV). Tento spolek je jedním z vyhlášených zájmových sdružení **Vesnice roku**. Při nahlédnutí do podmínek soutěže jsme zjistili, že s knihovnami se tam příliš nepočítá. Nabídlí jsme tedy předsedovi SPOV Eduardu Kavaloovi spolupráci a pomoc. Díky jeho vstřícnosti se podařilo do podmínek soutěže začlenit i hodnocení venkovských knihoven a nakonec i jmenovat zástupce knihovníků do hodnotitelských komisí. Od roku 2000 máme tedy zastoupení ve všech krajských komisích a v celostátní komisi mám tu čest dodnes zastupovat SKIP já. Přítomnost knihovníků v hodnotitelských komisích je již samozřejmostí a jejich postavení ve srovnání s ostatními členy naprosto rovnocenné a respektované. Knihovny jsou ve stále větší míře chápány jak hodnotiteli soutěže, tak samosprávou jako potřebná součást života obcí a také jejich reálný stav v konkrétních místech se postupně mění k lepšímu. Všichni komisaři za ta léta odvedli kus poctivé práce. Díky ní vedení mnohých obcí může dnes „sbírat body“ i za prezentaci svých knihoven.

SKIP je od roku 2000 kolektivním členem

SPOV (dodnes se pravidelně knihovníci zúčastňují jednání celostátního SPOV, v současnosti je to předseda SKIP Roman Giebisch). Díky tomu se také podařilo řadu kolegů začlenit do hodnotících komisí grantových programů ministerstva pro místní rozvoj v rámci Programu obnovy venkova. Výběrové výbory Programu obnovy venkova v krajích akceptovaly návrh sekce, takže někteří její členové pracují jako právoplatní členové těchto orgánů. Mají tak možnost spolurozhodovat o výběru projektů samosprávy, které budou realizovány za přispění veřejných prostředků. Mezi nimi jsou i projekty modernizace vesnických knihoven.

Zapojení SKIP do soutěže Vesnice roku inspirovalo člena sekce a ředitele Městské knihovny Děčín Ladislava Zoubka k návrhu obnovit i ryze profesní soutěž právě pro knihovny ze soutěžících obcí. Tak z lůna soutěže Vesnice roku vzešla a od roku 2000 funguje i soutěž **Knihovna roku**. Kandidáty na celkového vítěze nominují krajští komisaři soutěže Vesnice roku, v celostátním kole je hodnotí již jen profesní komise. Vítězové jsou vyhlášováni na slavnostním shromáždění v Zrcadlové síni Klementina v Praze na podzim v Týdnu knihoven. První tři roky uděloval cenu SKIP, od roku 2003 se Knihovna roku stala státní cenou, kterou uděluje ministerstvo kultury, takže tím získala větší vážnost a také nezanedbatelnou finanční odměnu. Potěšitelné je, že hned v prvním roce existence této ceny byla udělena také za aktivity

člené především na venkovské knihovny. Personifikována sice byla do mé osoby, ale je to ocenění práce všech tehdejších aktivních členů sekce.

Při cestě celostátní hodnotící komise v roce 2004 vznikl po prohlídce knihovny v Sedlnicích na Novojičínsku nápad pořádat každoročně setkání venkovských knihoven úspěšných v soutěži Knihovna roku. Nápad byl realizován již v následujícím roce a od té doby se díky obětavosti kolegyně Daniely Wimmerové koná každoročně vždy v knihovně, která zvítězila dva roky nazpátek. Akce **Co venkovské knihovny umějí a mohou** (letos proběhne již 10. ročník) je velmi oblíbená, knihovníky z dálky i blízkého okolí hojně (až přehojně) navštěvovaná a starosty pořádajících obcí považovaná za prestižní. Co víc si můžeme přát?

Nelze pominout ani snahu o vzdělávání venkovských knihovníků a zprostředkování nových poznatků a informací. Proto v roce 2001 vznikl z iniciativy jihočeské regionální organizace SKIP ve spolupráci se sekci veřejných knihoven pilotní projekt **Knihovna – informační centrum obce**. Měl za úkol poskytnout rekvalifikaci dobrovolným knihovníkům i lidem mimo obor, kteří byli hendikepováni buď zdravotně, nebo sociálně. Dva běhy tohoto projektu byly velmi úspěšné a jejich absolventi ve velké většině dodnes ve venkovských knihovnách pracují.

Naše úsilí o povznesení úrovně venkovských knihoven bylo dlouhodobé a dařilo se nám jej úspěšně medializovat. V tisku vyšla řada rozhovorů s mou osobou i kolegyní Wimmerovou, ve kterých jsme hovořili o vích sekce i o dosažených úspěších. Např. lednové číslo Zpravodaje Spolku pro obnovu venkova přineslo moje povídání o současném stavu a perspektivě knihoven na vesnici, nazvané „Venkovské knihovny a internet na venkově si nekonkurují“. Vizi nutné přeměny venkovských knihoven v informační a komunitní centra jsme s kolegyní Wimmerovou prezentovaly v roce 2003 i na celostátní konferenci **Internet ve státní správě**

a samosprávě v Hradci Králové ve vystoupení nazvaném „Fungující knihovna v obci – přepych, nebo výhoda?“ a v příspěvku „Veřejné knihovny v malých obcích – zánik, nebo renaissance?“ ve sborníku materiálů z této konference. Také schůzi Spolku pro obnovu venkova věnovanou duchovní obnově venkova jsem využila k připomenutí problematiky venkovských knihoven. Ve svém vystoupení jsem mimo jiné ocenila měnění se přístup samosprávy k těmto zařízením. S kolegyní obě dodnes aktivně spolupracujeme především s jihočeskou regionální organizací SPOV.

Postupem doby však nabýval na potřebnosti poněkud širší záběr sekce. Protože se můj zájem vyprofiloval právě na malé knihovny, využívala jsem své kolegy, kteří měli k aktuálním problémům větších knihoven blíže, aby převzali vedení sekce a realizovali svoje představy. Trvalo dlouho, než se podařilo změnu na postu předsedkyně provést a činnost sekce tím v závěru mého působení i trochu trpěla. Nakonec se výměna dva roky před mou odchodem do důchodu podařila a funkci předsedkyně převzala Zdeňka Daňková, ředitelka Městské knihovny v Šumperku.

Tolik moje vzpomínání na působení v Sekci veřejných knihoven SKIP a na část mé profesionální kariéry. Již osm let jsem zase „jen“ venkovskou knihovnicí a velmi zaměstnanou seniorkou. Členkou SKIPu ale zůstávám (od roku 2009, kdy vznikla „podsekte pro venkovské knihovny“, jsem aktivní členkou jejího pracovního týmu) a po celou dobu se ve svojí knihovně snažím realizovat ty představy, u kterých jsem před časem přesvědčovala knihovnickou veřejnost, samosprávu i zákonodárce. Ale hlavně pečuji o své uživatele a spoluobčany. Snad si nemají na co stěžovat. A já se opravdu nenudím.

Kontakt na autorku: m.kodymova@centrum.cz
Informace o sekci (na webu SKIP):

<http://www.skipcr.cz/odborne-organy/sekce-verejnych-knihoven>

Knihovnice Královéhradeckého kraje roku 2014

Eva Semrádová

V pravidelné rubrice Stalo se jste se již v tomto čísle zpravodaje mohli dočíst o setkání knihovniců, které se uskutečnilo 15. října 2014. Ve Studijní a vědecké knihovně v Hradci Králové byly v rámci slavnostního večera uděleny tituly Knihovník/Knihovnice Královéhradeckého kraje roku 2014. Pro předání titulů připravila Eva Semrádová, pracovnice oddělení služeb knihovnám SVK HK, za spolupráce metodiček pověřených knihoven následující medailonky, ve kterých jsou oceněné knihovnice představeny. Zmíněné medailonky profesionálních i neprofesionálních knihovnic vám zde nyní v upravené podobě předkládáme.

Eva Kloučková

Obecní knihovna Stěžírky, okr. Hradec Králové

Paní Eva Kloučková se věnuje vedení Obecní knihovny ve Stěžírkách v okrese Hradec Králové od roku 1993. Paní knihovnice je vždy vstřícná, usměvavá a také plná nápadů, jak obohatit kulturní život v této malé obci. Pro děti je v nabídce například dětský den, karneval nebo běh pohádkovým lesem. Dospělí přijdou do knihovny nejen pro knihy, ale také na setkání při čaji, vánoční posezení s dárkem nebo na kuchařský kurz. K dobré úrovni knihovny přispívá aktivní využívání výměnných souborů z Knihovny města Hradce Králové. Paní Kloučková se zajímá o činnost knihoven v okolí a také ráda načerpá nové podněty při knihovnických exkurzích.

Libuše Strouhalová

Místní knihovna Skuřina, okr. Jičín

Paní Libuše Strouhalová převzala péči o knihovnu v obci Skuřina na Jičínsku v roce 1974, tedy před čtyřiceti lety. Knihovna ve Skuřině je nyní umístěna v rekonstruovaném obecním domku. Organizačně je tato vesnická knihovna pobočkou knihovny v Markvaticích, a proto také paní knihovnice s kolegyní ze sousední obce často spolupracuje. Knihovna ve Skuřině je typickou malou knihovnou, která

dosahuje svých výsledků za pomoci regionálních služeb. Doplnění nové literatury a další podpůrné služby jí poskytuje Knihovna Václava Čtvrta v Jičíně. Paní Strouhalová pořádá každý měsíc veřejné čtení tematicky zaměřené na historii či pověsti regionu, sama je také kronikářkou obce.

Milena Havlová

Obecní knihovna Vlkov, okr. Náchod

Paní Milena Havlová vede knihovnu v obci Vlkov v okrese Náchod od roku 2007. Ve Vlkově mají knihovnu umístěnou v budově bývalé školy a je poměrně dobře technicky vybavená. Novinkou je v tomto roce elektronický systém pro evidenci výpůjček a také webové stránky knihovny, kde je elektronicky zveřejňována nabídka nových knih, katalog či pozvánky na zajímavé akce. Téma k setkávání se čtenáři vždy udávají knihy. Čtení u dětí propaguje akce s tradičním názvem Čtete dětem, seznámení s nově vycházející vzpomínkovou nebo regionální literaturou doprovázejí besedy s autory. Úspěšnost knihovnického působení paní Havlové dokládá fakt, že se za poměrně krátkou dobu počet návštěvníků vlkovské knihovny zdvojnásobil.

Pavlína Pleslová

Obecní knihovna Záměl, okr. Rychnov nad Kněžnou

Paní Pavlína Pleslová převzala do své péče knihovnu v obci Záměl na Rychnovsku před jedenácti lety. Tehdy v knihovnickém oboru začínala, přesto se jí během krátké doby podařilo změnit zanedbanou knihovnu v příjemné místo, kam chodí dospělí a především děti často a rádi. Každé pondělí přicházejí děti přímo ze školy do knihovny na Pohádkové odpoledne, které je věnováno čtení nebo výtvarnému vyrábění. Pro nejmenší také paní knihovnice připravila Noc s Andersenem nebo zájezd do divadla. Knihovna v Záměli využívá pro doplňování literatury

výměnné fondy a s podporou pověřené knihovny v Kostelci nad Orlicí také získala automatizovaný systém pro katalog a výpůjčky. Paní Pleslová se účastní se svou knihovnou soutěže Vesnice roku a sluší se připomenout, že v roce 2006 získala zámělská knihovna titul Knihovna roku Královéhradeckého kraje.

Jana Podlipná

Městská knihovna Pilníkov, okr. Trutnov

Paní Jana Podlipná si našla místo knihovnice v Pilníkově v roce 2008. Pilníkov se oproti ostatním zmíněným obcím může pochlubit relativně vysokým počtem obyvatel (okolo 1200), přesto i pro takto velkou knihovnu je užitečná regionální pomoc pověřené knihovny v Trutnově v oblasti doplňování literatury. Paní knihovnice věnuje nejvíce času dětem, v rámci spolupráce s místní školou připravuje literární pořady pro žáky, věnuje se také individuálně studentům, kterým pomáhá s výběrem literatury. Ke knihovnictví paní Podlipnou přivedlo čtení, které je její celoživotní zálibou, a také zájem o setkávání s lidmi. A jak sama tvrdí, tato práce ji stále baví a na své čtenáře se těší.

Miroslava Dymáčková

Městská knihovna Vrchlabí, okr. Trutnov

Paní Miroslava Dymáčková spojila celý svůj profesní život s knihovnictvím. Po absolvování střední knihovnické školy nastoupila do Městské knihovny ve Vrchlabí. Vrchlabská knihovna se stala jejím pracovištěm na více než 40 let. Cesta touto knihovnou vedla přes dětské oddělení, vý-

půjční a informační služby, katalogizaci a vedení střediska až po jmenování ředitelkou. V 90. letech proběhla za jejího vedení rozsáhlá rekonstrukce knihovny, samozřejmostí se stalo zavedení internetu a přístup do knihovny přes elektronické služby. Paní Dymáčková vtiskla knihovně ve Vrchlabí pečeť svého 30letého působení ve vedoucí funkci. Nyní, po ukončení aktivní profesní dráhy, knihovně pomáhá a věnuje se dětským čtenářům.

Mgr. Věra Škraňková

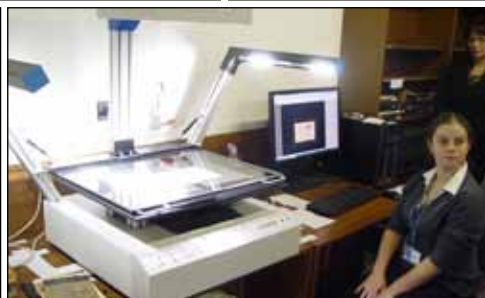
Městská knihovna Náchod, okr. Náchod

Paní Věra Škraňková nastoupila po vysokoškolských studiích knihovnictví na kratší dobu do knihovny v Polici nad Metují a dále následovalo 40 let dlouhé působení v náchodské knihovně. Účastnila se řady projektů s širší působností, jako byl celookresní systém knihovnických lekcí pro základní školy nebo Náchodské knihovnické týdny. Později, ve funkci vedoucí metodičky, se zabývala vzděláváním knihovníků. Ve funkci komisařky soutěže Vesnice roku prosadila krajské oceňování knihoven. A nesmíme zapomenout ani na její populární literární vycházky Po stopách Dannyho Smiřického v Náchodě a bohatou publikační činnost v odborných periodikách. Patří mezi zakládající členy obnoveného Svazu knihovníků a informačních pracovníků a řadu let stála v čele regionální pobočky Svazu. Jejich výborných organizačních schopností si cení všichni účastníci tradičních knihovnických zájezdů do Francie.

Kontakt na autorku: eva.semradova@svkhk.cz

65. VÝROČÍ ZALOŽENÍ SVK HK

Do čísla přispěli:

Mgr. Jana Albrechtová – Častolovice, **Mgr. Jana Benešová** – Knihovna Václava Čtvrtka v Jičíně, **Božena Blažková** – Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové, **Bc. Vladimíra Buchtová** – Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové, **Mgr. Iva Havlová** – Městská knihovna Kostelec nad Orlicí, **Mgr. Zuzana Hloušková** – Spolek přátel krásného slova, **Ester Horáková** – Místní knihovna Podbřezí, **Mgr. Hana Hornychová** – Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové, **Bc. Kateřina Hubertová** – RV SKIP 08 a Knihovna města Hradce Králové, **Mgr. Jitka Káchová** – Městská knihovna s RF v Trutnově, **Mgr. Naděžda Kaločová** – Městská knihovna Rychnov nad Kněžnou, **Mgr. Milena Kodýmová** – Sekce veřejných knihoven SKIP a Pravdova knihovna Jarošov nad Nežárkou, **Bc. Lucie Koudelková** – Nové Město nad Metují, **Marta Lelková** – Městská knihovna Náchod, **Mgr. Lenka Málková** – Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové, **Bc. Markéta Poživilová** – Knihovna města Hradce Králové, **Bc. Marcela Procházková** – Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové, **Iva Rodrová** – Knihovna Václava Čtvrtka v Jičíně, **Jana Sehnalová** – Městská knihovna Rtyně v Podkrkonoší, **Bc. Eva Semrádová** – Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové, **Martin Slavík** – Městská knihovna Meziměstí, **Mgr. Andrea Součková** – Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové, **Mgr. Marta Staníková** – Městská knihovna Slavoj ve Dvoře Králové nad Labem, **Mgr. Eva Svobodová** – Sekce SDRUK pro bibliografii a Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové, **Markéta Tučková** – Obecní knihovna Batňovice, **Mgr. Vanda Vaničková** – Univerzita Palackého v Olomouci

SLUŽBY V KNIHOVNÁCH

Motto:

Knihovna je služba

Kampaň knihoven Královéhradeckého kraje 2015